

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

REȚEAUA PROMOTORILOR PENTRU SATE CURATE

Creșterea conștientizării comunităților rurale din regiunea NV în legătură cu impactul activităților lor asupra mediului înconjurător

*Publicație co-finanțată de Elveția prin intermediul Programului de Cooperare
Elvețiano-Român pentru reducerea disparităților economice și sociale
în cadrul Uniunii Europene extinse.*

Echipa de redactare: MIHAELA BEU, ISAIA MAGHEAR, COSTA STANISAV,
DANIEL SZEKELY, ANA LUDUȘAN, IONELA RĂCĂȚĂU, SILVIA MAGHEAR

Tehnoredactare: DINU VIRGIL
Coperta: MIHAELA BEU

Editor: MIRCEA PETEAN

© Editura Limes, 2014
Str. Castanilor, 3
407280 Florești, jud. Cluj
Tel./fax: 0264/544109; 0723/194022
Email: edituralimes2008@yahoo.com
www.edituralimes.ro
ISBN 978-973-726-885-3

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a finanțatorilor.

CUPRINS

1. DESPRE PROIECT	5
2. ATRIBUȚIILE INSTITUȚIILOR DE PROTECȚIE A MEDIULUI	17
3. ATRIBUȚIILE PRIMĂRIILOR, PRIMARILOR, CONSILIILOR LOCALE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI	23
4. ATRIBUȚIILE CETĂȚENILOR ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI	24
5. ARII NATURALE PROTEJATE DIN REGIUNEA DE NV ȘI AVANTAJELE ACESTORA PENTRU COMUNITĂȚILE RURALE	29
6. CUM PUTEM IMBUNĂȚĂȚI GESTIUNEA DEȘEURILOR ÎN MEDIUL RURAL	37
7. ONG-URI CARE ACTIVEAZĂ ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI ÎN REGIUNEA NV	41

INTRODUCERE

Acest material este destinat autorităților locale rurale, cetățenilor, ONG-urilor, școlilor, instituțiilor de cult, instituțiilor publice cu atribuții relevante în domeniul protecției mediului, firmelor private, organizațiilor de apă, canalizare și salubritate, altor părți interesate care au participat în proiectul „Rețeaua promotorilor pentru sate curate – Creșterea conștientizării comunităților rurale din regiunea NV în legătură cu impactul activităților lor asupra mediului înconjurător”, PROIECT CO-FINANȚAT PRINTR-UN GRANT DIN PARTEA ELVEȚIEI PRIN INTERMEDIUL CONTRIBUȚIEI ELVEȚIENE PENTRU UNIUNEA EUROPEANĂ EXTINSĂ.

Documentul cuprinde o sinteză a activităților desfășurate în proiect, dar și informații utile despre autoritățile de mediu și atribuțiile lor, atribuțiile cetățenilor și autorităților locale în domeniul protecției mediului. Sunt abordate, de asemenea, pe scurt, subiecte de interes pentru zonele rurale, cum ar fi problema deșeurilor, ariile naturale protejate în regiunea NV, poluarea cu nitrați etc. și cuprinde o listă cu o parte din organizațiile non guvernamentale care activează pe aria pe care s-a derulat proiectul și cu care cetățenii, autoritățile din zonele rurale sau alte părți interesate pot colabora în implementarea unor proiecte de mediu.

1. DESPRE PROIECT

Mihaela Teodora BEU și Ana LUDUȘAN

Proiectul „Rețeaua promotorilor pentru sate curate” este finanțat prin Programul de Cooperare Elvețiano-Român, dedicat sectorului ONG și are ca scop coalizarea a cel puțin cinci actori importanți ai satului românesc: primăria, școala, biserica, familia și companiile care dezvoltă activități economice în zona de implementare a proiectului, pentru a avea sate curate. În cadrul proiectului, cei doi parteneri, Liga Apărării Drepturilor Omului, filiala Cluj și Garda Națională de Mediu, Comisariatul Județean Cluj și-au propus să organizeze întâlniri zonale cu primari, consilieri locali, profesori, preoți, manageri ai unor companii cu activități importante în zona respectivă, cetățeni, presă și ONG-uri. În cadrul acestor întâlniri au avut loc dezbateri pe tema unor probleme locale de mediu cu scopul de a se identifica posibile soluții. Întâlnirile au fost moderate de experți de mediu atât din cadrul echipei proiectului cât și din partea partenerului, Garda Națională de Mediu. Experții din proiect și din instituțiile publice de mediu au realizat prezentări pe teme relevante pentru zonele rurale printre care amintim: deșeurile și salubritatea, ariile naturale protejate, alimentarea cu apă și canalizarea, luarea deciziilor privind protecția mediului de către principală instituție responsabilă a unei comune, Primăria.

Prima întâlnire organizată în data de 21 octombrie 2013 în comuna Ciucea a adunat primari și reprezentanți ai primăriilor din comunele Ciucea, Poieni, Negreni din județul Cluj și Bulz din județul Bihor, reprezentanți ai școlii „Octavian Goga” din Ciucea, ai operatorilor de salubritate din zonă (Crișul Huedin, Salubri Aleșd și Hareți), reprezentanți ai companiilor care desfășoară activități economice în zonă.

Întâlnirea a avut loc sub semnul îngrijorării, primarii își doresc sate curate, dar nu reușesc să rezolve problema salubrității în toate localitățile din aria administrativă. Satele sunt împrăștiate, cetățenii nu au

bani să plătească serviciile de salubritate, problemele curente din cadrul primăriilor sunt prezente. În opinia participanților, problemele de mediu importante, cum ar fi defrișarea pădurilor și malurile râurilor pline de deșeuri, rămân în continuare nerezolvate.

Alte aspecte dezbătute de participanți la întâlnirea de la Ciucea au fost:

- Necesitatea colaborării comunităților din zonele rurale pentru obținerea de finanțări pentru proiecte comune în domeniul gestiunii deșeurilor, alimentării cu apă și canalizării prin strategii locale comune.
- Experiența stației de sortare „Salubri Aleșd” a fost prezentată ca exemplu de bună practică.
- Proprietarii de pensiuni consideră că dezvoltarea turismului se poate face prin asigurarea canalizării și tratării apelor menajere, precum și prin realizarea infrastructurii rutiere și de gestiune a deșeurilor corespunzătoare.
- Directorul școlii „Octavian Goga” din Ciucea, domnul Felix Roșca, a subliniat cât de importantă este educația elevilor pentru protecția mediului și dezvoltarea durabilă a comunităților rurale.

A doua întâlnire, din comuna Mihai Viteazu, din 7 noiembrie 2013, cu mai mult de 60 de participanți, a adunat responsabili și cetățeni din zona Turda și s-a desfășurat sub semnul convingerii că ograda satului poate și trebuie îngrijită de cei care locuiesc în ea.

Școala Mihai Vodă din comuna Mihai Viteazu are deja un remarcabil parcurs de atitudine civică, pro activă în domeniul protejării mediului. Conducerea școlii a venit în întâmpinarea proiectului și a fost gazdă a acțiunii. În școală se colectează selectiv deșeurile, s-a introdus în programa școlară educația ecologică, elevii și cadrele didactice au realizat demersuri de instituire a unei noi arii protejate (cascada Ciucaș), iar școala a fost răsplătită primind mai multe premii în domeniul educației ecologice la nivel național. Aici elevii își învață părinții cum să trăiască în prietenie cu natura, cum să o respecte și să o protejeze.

Primarul împreună cu profesorii, consilierii locali și alți intelectuali ai satului știu să acceseze fonduri europene și știu să adune impozitele locale în așa fel încât să aibă bani pentru cele mai interesante proiecte de dezvoltare durabilă. În comună există o stație de sortare a deșeurilor reciclabile, deci se pot face și bani din deșeuri. În zonă prin Asociația de Dezvoltare Intracomunitară (ADI) se colectează deșeurile din peste 82 de sate, până departe în zona Băișorii și autoritățile nu se tem de drumuri proaste. Comuna Mihai Viteazu a avut propria strategie de gestionare a deșeurilor, înainte ca autoritățile județene să-și formuleze propria

strategie. La Mihai Viteazu am aflat că oamenii gospodari nu au nevoie de recomandări din exterior ca să-și rânduiască satul. Comunitatea e capabilă să inoveze și să anticipeze politici publice eficiente care să le facă satul curat și bogat. Studenții de la USAMV Cluj, participanți la acțiune au fost pentru câteva ore mai aproape de comunitatea satului care probabil le va oferi locuri de muncă la finalul facultății.

La Primăria din Câțcău în data de 21 noiembrie 2013, a avut loc cea de-a treia întâlnire din cadrul proiectului. Cei peste 50 de participanți din comunele Câțcău, Bobâlna, Vad, Gâlgău, Cășeu, Cuzdrioara, Jichiș, Mica și din orașul Dej au adus în discuție probleme ca: necesitatea rezolvării canalizării pentru toate gospodăriile, adaptarea gestionării deșeurilor la nivel local pentru integrarea acestora în sistemul județean, promovarea obiectivelor turistice din zonă. Reprezentanții Primăriei Dej au arătat cum orașul, prin proiectele derulate în infrastructura de utilități, influențează pozitiv rezolvarea unor probleme de mediu de la sate: diminuarea poluării apelor subterane ca urmare a introducerii canalizării, valorificarea deșeurilor vegetale în stația regională de compost de la Dej.

Școala din Câțcău s-a dovedit a fi un promotor al dezvoltării durabile, educația pentru un mediu curat și sănătos este un obiectiv prioritar. Reprezentanții școlii au vorbit despre principalele activități întreprinse de școală pentru un mediu mai curat și au arătat cum elevii sunt cei mai buni promotori pentru educația ecologică în familie. Acolo unde copilul cere părinților să respecte anumite reguli de protecție a mediului, acest lucru se și întâmplă, deoarece părinții sunt sensibili la imaginea pe care proprii lor copii și-o fac despre ei. De aceea educația ecologică pune accentul pe curățenia din jurul casei, inclusiv a străzii, a malurilor râurilor și, de asemenea, îi învață pe elevi cum să facă compost din deșeurile vegetale în propria gospodărie.

La acțiunea de la Câțcău a participat și preotul Ioan Mărginean de la Parohia Câțcău, care a apreciat importanța proiectului și a afirmat că biserica va promova valorile acestui proiect. Vom putea să avem sate mai curate dacă toți locuitorii, împreună cu instituțiile publice locale, vor trece la acțiuni concrete prin care să protejăm apele, pădurile, pământul, toate resursele naturale, pentru a lăsa moștenire generațiilor viitoare comunități bogate și sănătoase.

Următoarea întâlnire, cea de-a patra, a avut loc la Primăria Gilău, în data de 13 decembrie 2013.

La întâlnire au participat peste 50 de reprezentanți ai comunităților rurale din zonă. Printre participanți s-au numărat primari și reprezentanți ai primăriilor, consilieri locali din comunele din Gilău, Aghireșu, Florești,

Săvădisla, reprezentanți ai Liceului Teoretic „Gelu Voievod” din Gilău, reprezentanți ai Hidroelectrică, ai Companiei de Apă „Someș”, ai Administrației Bazinale a Apelor „Someș-Tisa”, ai Consiliului Județean Cluj, ai postului de poliție Gilău, ai unor ONG-uri, ai minorităților etnice, cetățeni etc. Întâlnirea a prezentat interes și pentru companiile private din zonă, printre care: Bimet, Ro Tours, Bega Minerale, Motel Gilău. Și de această dată la întâlnire a participat un reprezentant al Parohiei Gilău II.

Cele mai importante probleme ridicate de participanții la întâlnirea de la Gilău au făcut referire la:

- Potențialul turistic al zonei și apropierea de orașul Cluj-Napoca face ca la fiecare sfârșit de săptămână clujenii să vina în zonă pentru petrecerea timpului liber. Acest lucru, în afară de beneficii, aduce și foarte multe probleme, dintre care, poate, cea a gestionării deșeurilor rămase după plecarea turiștilor, este cea mai mare.
- Construirea în comuna Florești a unor zone rezidențiale foarte aproape de fermele de creștere intensivă a păsărilor s-a făcut fără să se țină cont de prevederile legale referitoare la distanțele de amplasare a zonelor de locuit față de obiective economice. Acesta este un exemplu de dezvoltare nesustenabilă a comunității. În alte comune participante la întâlnire, aceleași situații au putut fi evitate.
- Comunele Gilău și Florești au avut foarte multe exploatări de balast. Aceste activități au lăsat în urmă gropi care creează un peisaj dezolant. În prezent autoritățile fac eforturi mari pentru refacerea zonelor afectate de exploatare, cu rezultate minore deoarece, de multe ori, în aceste zone se depozitează ilegal deșeuri. Proprietarii terenurilor care au luat banii pe balast, deși sunt răspunzători, nu fac nimic să refacă terenurile.
- Asociația de Dezvoltare Intracomunitară din zonă al cărei obiectiv este salubritatea face cu greu față situației, având în vedere faptul că în unele comune, cum ar fi Florești, populația a crescut în ultimii ani de la 10000 locuitori la cca 30000 locuitori.
- Hidroelectrică trimestrială face curățenie la obiectivelor deținute, culegând din zona barajelor tone de deșeuri. Aceasta nu poate fi o soluție pe termen lung, fiind bani aruncați. Se impune implicarea autorităților locale și a companiilor de salubritate pentru cuprinderea întregii populații la serviciul de salubritate din toate localitățile de pe aria administrativă a comunelor. Turiștii și o parte din cei care dețin cabane în zonă nu contribuie la serviciul de salubritate, lăsând sacii de deșeuri în diverse locuri. În zonele turistice infrastructura pentru deșeuri este insuficientă, numărul și capacitatea containerelor de colectare ar trebui să fie mai mare.
- Primăria Aghireșu, în ciuda eforturilor susținute pentru depistarea depozitelor ilegale de deșeuri, nu reușește să țină sub control această problemă. Amenziile nu sunt întotdeauna o soluție, susține primarul comunei. Educația, combinată cu măsuri coercitive, dar și cu obligarea celor prinși să arunce deșeurile în locuri nepermise, să le strângă și să facă muncă în folosul societății, ar putea aduce rezultate mai bune.
- Pe raza comunei Florești și Gilău există rețea de canalizare. Aceasta este însă dificil de întreținut, apa menajeră trebuie pompată în unele situații, cu costuri mari. Cetățenii aruncă de multe ori obiecte care înfundă canalizarea, alteleori nu vor să se racordeze la canalizare din cauza costurilor mari de racordare.
- Lacul Tarnița, sursă de apă pentru clujeni, trebuie protejat. Pe marginea lacului sunt multe cabane, necanalizate, care pot să deverseze apă menajeră în lac. Realizarea unui sistem de canalizare pentru cabanele din zonă ar trebui să fie o prioritate pentru toate părțile interesate, pentru păstrarea în bune condiții a resursei de apă a Clujului.
- Preocupările cadrelor didactice și ale elevilor pentru proiectele în domeniul protecției mediului au fost prezentate de reprezentanții liceului teoretic din Gilău. În cadrul întâlnirii, profesorul de fizică al liceului a explicat cum funcționează un sistem conceput și construit de profesor și elevi (o „cutie neagră”), pentru creșterea temperaturii într-o încăpere, pe baza energiei solare.
- Sistemul integrat de gestiune a deșeurilor al județului Cluj, ce urmează să fie implementat, încă are multe necunoscute pentru autoritățile locale din zonă.
- Noua strategie națională a deșeurilor 2014-2020 aduce unele noutăți în domeniul gestiunii deșeurilor și participanții au concluzionat că ar fi nevoie de o mai bună informare pe această temă, referitor la modul concret de implementare al acesteia.

- Unele comune nu au poliție comunitară, dar acest lucru ar fi necesar pentru că ar putea ajuta și la identificarea depozitelor ilegale de deșeuri.
- Problemele comunelor din zona Gilău sunt diferite de ale comunelor tradițional rurale, datorită afluenței de turiști, a proximității orașului Cluj-Napoca, a creșterii numărului de locuitori și a dezvoltării puternice a unor activități economice în zonă. Din acest motiv, strategiile de dezvoltare ale acestor zone rurale trebuie abordate în alt mod decât în cazul unor comune obișnuite.

Cea de-a cincea întâlnire s-a desfășurat la Apahida, în data de 12 martie 2014 și a găzduit reprezentanți ai comunelor Apahida, Mociu, Căianu, Cămərașu. Data acțiunii a coincis cu ziua Gărzii Naționale de Mediu. Alături de Garda Națională de Mediu, la Apahida au participat și reprezentanții Agenției pentru Protecția Mediului Cluj și ai Administrației Bazinale a Apelor „Someș Tisa”.

Întâlnirea a coalizat actorii cei mai importanți pentru obiectivul proiectului: primăria, instituțiile cu atribuții în domeniul protecției mediului și apelor, școala, biserica, companiile cu activități economice din zonă, mass media locală, cetățeni.

Întâlnirea de la Meseșeni de Jos, județul Sălaj, a șasea acțiune din cadrul proiectului, a avut loc în data de 16 aprilie 2014. La întâlnire au participat, alături de primarul comunei, domnul Sandu Bercean, directoarea Agenției de Protecție a mediului Sălaj, doamna Aurica Grec și directoarea Direcției de Sănătate Publică Sălaj, doamna Ligia Marincaș. La acțiune printre cei peste 50 de participanți s-au numărat și alți reprezentanți ai primăriilor din comunele Cizer, Vârșolț, Pericei, Crasna, Horoatu Crasnei, ai instituțiilor publice (Inspectoratul de Poliție Sălaj, Direcția Silvică Sălaj, Spitalul de boli cronice Crasna), ai operatorului de salubritate Ave Sălaj Ecoserv, ai operatorului de apă și canalizare din județul Sălaj CASSA, ai agenților economici din zonă (Petrom, Uzina Electrică, Cemacon, Fibrex, Nefromed), ai unor ONG-uri (ARM și Asociația Comunelor), precum și ai cetățenilor.

Cele mai importante probleme de mediu cu care se confruntă comuna au fost amintite ca fiind cele legate de canalizare, curățenia pe marginea drumurilor naționale și județene care străbat comuna și lipsa educației cetățenilor pe tema gestionării corecte a deșeurilor generate din gospodării.

Doamna Aurica Grec, director al APM Sălaj, a adus în discuție faptul ca cetățenilor le este consfințit prin Constituție dreptul la un mediu curat, dar tot prin Constituție au și obligații legate de protecția mediului. A apreciat faptul că, din punct de vedere al mediului, în județul Sălaj sunt instituții și oameni care clădesc prin

fapte, educație și sisteme. Județul Sălaj este conectat 100% la sistemul de salubritate, practic neexistând comune care să nu aibă contract cu un operator autorizat.

În data de 5 iunie 2014 a avut loc cea de-a șaptea întâlnire a proiectului, la Sângeorz-Băi, județul Bistrița-Năsăud. Acțiunea a coincis cu sărbătorirea Zilei Mondiale a Mediului, iar moto-ul acestei aniversări a fost: „**Ridică vocea ta, nu nivelul mării**”, transmițându-se astfel un mesaj locuitorilor planetei de a proteja mediul înconjurător, de a participa personal la diminuarea impactului asupra mediului, de a proteja resursele naturale și de a contribui la limitarea efectelor schimbărilor climatice.

La întâlnire au fost prezenți peste 65 de participanți, reprezentanți ai primăriei Sângeorz-Băi și ai autorităților locale din comunele: Rodna, Leșu, Poiana Ilvei, Maieru, Feldru, Ilva Mică, Rebra, Ilva Mare, Parva. Au mai participat:

- reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții în domeniul protecției mediului: Agenția pentru Protecția Mediului Bistrița-Năsăud, Consiliul Județean, Apele Române, Direcția Silvică, Direcția Agricolă;
- reprezentanți ai companiilor de salubritate, apă și canalizare;
- reprezentanți ai Casei Corpului Didactic și ai școlii;
- reprezentanți ai unor ONG-uri cu activități de mediu în zonă: Asociația Gal Ruralis, Asociația Pro Someș, Parcul Național Munții Apuseni, precum și voluntari care activează în aceste organizații;
- cetățeni;
- reprezentanții postului local TV, care au filmat întregul eveniment, precum și reprezentanții ziarului Mesagerul din Bistrița.

Dezbaterile pe temele prezentate au născut mai multe reacții din partea participanților, dintre care amintim:

- lipsa de personal calificat în domeniul mediului și eforturile susținute ce trebuie realizate pentru conștientizarea cetățenilor în legătură cu colectarea deșeurilor din mediul rural, relația cu operatorii de salubritate;
- problema sancțiunilor în domeniul protecției apelor, amenzi sunt prea mari și nu pot fi suportate de persoanele fizice și juridice; amenzi mai rezonabile ca valoare ar avea un efect mai bun și ar putea fi și plătite de contravenienți;
- nemulțumiri legate de noua organizare a salubrității, din cauză că a fost nevoie să se renunțe la o parte din angajați, iar colectarea în recipiente semi îngropați nu pare să fie o soluție bună; calitatea serviciilor de salubritate nu s-a îmbunătățit deocamdată, chiar dacă se face trecerea către implementarea noului Sistem Integrat de Management al Deșeurilor (SMID BN), care ar trebui să fie mai bun și mai eficient;
- nu există soluții viabile pentru deșeurile de construcții, din acest motiv cetățenii își duc și în prezent deșeurile pe malul apelor sau în alte locuri nepermise; în acest context, doamna Luminița Borșa de la Consiliul Județean Bistrița-Năsăud a explicat participanților ce se prevede referitor la deșeurile de construcții în cadrul SMID BN;
- problemele pot fi rezolvate doar atunci când cetățenii explică ce nevoi au, iar autoritățile încearcă să găsească soluții;

- domnul Cristian Țetcu de la ONG-ul GAL Ruralis a prezentat activitățile cele mai importante în domeniul protecției mediului desfășurate de asociație. Proiectul „Kilometrul albastru” prin care orice persoană fizică sau juridică poate să „adopte” neoficial o porțiune din cursul unei ape din județul Bistrița-Năsăud și să aibă grijă de aceasta a stârnit interesul participanților. În prezent, în județul Bistrița-Năsăud sunt 90 km de cursuri de apă „adoptate”. Ca și activist cu vechi state în domeniul protecției mediului, domnul Cristian Țetcu a făcut un apel către toți participanții la întâlnire pentru a face front comun la modul cel mai serios și neformal în schimbarea mentalității în legătura cu grija față de mediu, arătând că încă se mai strâng saci de deșeuri din ariile naturale protejate, apa râului Șieu continuă să fie poluată, pe fundul albiilor râurilor sunt straturi groase de deșeuri, iar educația în acest domeniu în ultimii 23 de ani nu a dat deocamdată roadele așteptate.
- domnul director de calitate al Aquabis SA, operatorul rețelelor de apă și canalizare din zonă a explicat faptul ca educația fără coerciție nu are efect. A prezentat situația canalizării în zonă Sângeorz-Băi arătând cât de important este pentru o stațiune să aibă asigurată infrastructura de alimentare cu apă și canalizare.
- reprezentanții Casei Corpului Didactic din județul Bistrița-Năsăud au prezentat preocupările educaționale în domeniul protecției mediului.
- domnul Roman Sever din partea APM Bistrița-Năsăud a răspuns afirmațiilor venite din partea Gal Ruralis referitoare la problemele de calitate a apei și aerului, precizând că APM BN monitorizează și informează cetățenii referitor la acest aspect.
- domnul viceprimar al comunei Feldru, Sângeorzan Iacob, a precizat că problemele de mediu cu care se confruntă comunitatea pe care o reprezintă sunt foarte multe, iar acestea se pot soluționa doar cu fermitate și consecvență.

Acțiunea de la Recea, satul Lăpușel, județul Maramureș, din data de 23 iulie 2014 a fost cea de-a opta întâlnire a proiectului.

Importanța pe care conducerea județului Maramureș o acordă problemelor de mediu ale comunităților rurale a fost demonstrată prin participarea prefectului județului Maramureș, domnul Anton Rohian și a președintelui Consiliului Județean Maramureș, domnul Ciceu Zamfir. Întâlnirea a fost organizată cu implicarea deosebită și sprijinul nemijlocit al Gărzii Naționale de Mediu, Comisariatul Județean Maramureș.

Un număr mare de primării din zonă au trimis reprezentanți, fiind în total peste 60 de participanți la acțiune (reprezentanți ai primăriilor rurale Recea, Ariniș, Satulung, Sălsig, Băița de sub Codru, Băsești, Gârdani, Mireșu Mare, Oarța de Jos, Colțău, Valea Chioarului, Groși, Ardușat, Săcălășeni etc).

La întâlnire au participat și reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții în domeniul protecției mediului: Agenția pentru Protecția Mediului Maramureș, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, Apele Române, ISU Maramureș, etc; reprezentanți ai bisericii; reprezentanți ai unor ONG-uri cu activități de mediu în zonă: ADI-Gestiunea Integrată a Deșeurilor – Maramureș și ADI Apă și Canalizare Maramureș, cât și cetățeni.

Domnul Anton Rohian, prefect al județului Maramureș, a subliniat faptul că multe lucruri se fac cu bani și cu investiții, dar sunt și foarte multe lucruri care se pot realiza fără a fi nevoie de mulți bani și țin de calitatea de bun gospodar a primarului sau de implicarea fiecăruia dintre noi, cu profunzime și sinceritate, în problema păstrării mediului curat. Domnul prefect a exemplificat faptul că fiecare locuitor de la sate

trebuie să-și cosească iarba în fața casei și pe terenurile pe care le deține, să-și cultive terenurile și să păstreze curățenia. Fără a renunța la activitățile tradiționale și la cele care dau viață satului, trebuie, de asemenea, să respectăm, să apreciem lucrările de modernizare a satului, realizate prin eforturi proprii și finanțări externe (reabilitări de drumuri, canalizări, alimentări cu apă etc) și să le exploatem corespunzător, să nu le deteriorăm. Astfel, proiectele realizate trebuie verificate, monitorizate. Domnul prefect a remarcat și faptul că străinii care ne vizitează satele valorifică imobile (case vechi, tradiționale, chiar și grajduri). Pe toate acestea am putea să le valorificăm noi, păstrând astfel brand-ul locului. În calitate de prefect a solicitat implicare maximă din partea primarilor, pentru a păstra tradiția și curățenia mediului la sate și a asigurat participanții că se va implica în toate problemele de mediu, inclusiv în cele privind drumurile silvice.

Domnul Ioan Ștrempel, comisar șef al GNM, CJ Maramureș a informat participanții în legătură cu principalele atribuții ale GNM, care decurg din HG 1005/2012 și a vorbit despre problemele cu care se confruntă instituția. Comisarii GNM din județul Maramureș au realizat 447 controale programate și 752 controale neprogramate în anul 2013, aplicând amenzi în valoare de 600 mii lei. Printre cele mai serioase probleme de mediu ale județului sunt:

- cele generate de activitățile miniere (halde de steril, stații de epurare pentru ape de mină, apele de mină neepurate etc)
- realizarea de microhidrocentrale fără a fi realizate analize actuale privind situația debitelor în zonele în care se fac astfel de investiții. De multe ori nu sunt respectate normativele și reglementările în vigoare, comisarii fiind nevoiți să aplice sancțiuni.
- asigurarea salubrității corespunzătoare la nivelul tuturor UAT-urilor, având în vedere că încă nu a fost implementat SMID în județ și a fost obligatorie închiderea unor depozite (exemplu Vișeu de Sus, cu termen de închidere 24.07.2014).

Directorul executiv al ADIGID, domnul Pavel Avram, împreună cu colaboratorul domniei sale, domnul Pricop Ioan Gavril, au realizat o prezentare a SMID pentru județul Maramureș. A fost subliniată importanța implicării cetățenilor, autorităților, instituțiilor cu atribuții pentru reușita implementării SMID. Deși finanțarea UE este aprobată, încă nu a demarat realizarea efectivă a acestui proiect, iar termenul limită de implementare este 2016.

Domnul Adorean Kraiger Zamfir, director executiv al ADI Maramureș – apă și canalizare, a realizat o prezentare foarte amănunțită și tehnică a situației sistemelor de apă și canalizare în județ, a rolului ADI Maramureș. De asemenea, au fost prezentate problemele cu care se confruntă, dar și posibilele probleme pe care pot să le aibă comunitățile rurale care doresc să-și gestioneze în mod individual sistemele de apă și canalizare, atrăgând astfel atenția asupra situației nedorite de la Borșa, unde a fost pierdută o finanțare importantă.

La întâlnire a fost prezent și domnul preot Marchiș Vasile, care a vorbit despre faptul că poluarea înseamnă de fapt exploatarea irațională a resurselor naturale, acest lucru fiind un păcat. A îndemnat ca primăvara și toamna toți cetățenii să participe la igienizarea curților, malurilor apelor, iar între anotimpuri să păstreze curățenia.

Întâlnirea de la Turț, județul Satu Mare, cea de-a noua din cadrul proiectului, a avut loc în data de 10 septembrie 2014. La acțiune au fost prezenți peste 30 de participanți care au avut parte de o primire caldă și profesionistă din partea domnului primar Ioan Ciupac. Domnia sa, în deschiderea întâlnirii, dar și înaintea, în pauze și după întâlnire, ne-a împărtășit din preocupările echipei primăriei în domeniul mediului.

La Turț am găsit o comună curată, care are două stații de epurare a apelor menajere pentru locuitorii comunei. În cuvântul de bun venit domnul primar ne-a explicat cum a reușit să-i facă pe cetățeni să înțeleagă că fiecare trebuie să se îngrijească de curățenia comunei, să nu arunce deșeurile necontrolat la marginea hotarului, pe malurile apelor sau în pădure. Serviciul de salubritate este plătit de fiecare gospodărie, fără excepție, așa cum sunt plătite și alte servicii vitale pentru trai (electricitatea sau apa).

Domnul Tamás Ferenc Altfatter, subprefect al județului Satu Mare a vorbit despre faptul că județul Satu Mare este printre primele din țară care au reușit să construiască o rampă ecologică de depozitare a deșeurilor și să implementeze un plan de gestionare județean. A trecut în revistă proiectele mari de mediu, cum ar fi alimentările cu apă și canalizare care se derulează pe teritoriul județului. A apreciat preocupările, inițiativele și proiectele de mediu derulate în cadrul primăriei Turț și l-a felicitat pe domnul primar pentru activitatea susținută în domeniul salubrității și realizării de drumuri pe teritoriul comunei.

Directorul executiv APM, doamna Elisabeta Békéssya vorbit despre importanța acțiunilor de conștientizare în domeniul protecție mediului, niciodată parcă suficiente. A amintit despre succesul de a avea în județul Satu Mare un depozit ecologic funcțional încă din anul 2011 și a insistat pe necesitatea atingerii țintelor asumate de România referitoare la colectarea selectivă. În județul Satu Mare toate depozitele ilegale de deșeuri din zonele rurale au fost închise și au fost realizate ecologizări prin plantarea de puieți, considerând acest lucru o realizare în comparație cu situația altor județe din țară. APM Satu Mare a fost inițiatorul acestui proiect, având întregul suport din partea Direcției Silvice. În cadrul acestui proiect doamna director a apreciat inițiativa celor 2 primării, Turț și Mofin, care au îngăduit amplasamentele plantate. APM Satu Mare a câștigat recent 2 proiecte „Life”, în parteneriat cu instituții de mediu din Ungaria, în valoare totală de peste 1 milion Euro, prin care, printre altele, se vor experimenta soluții alternative de epurare a apelor menajere, prin tehnologii mai puțin costisitoare, eficiente și ecologice, aplicabile în special în mediului rural.

Domnul comisar șef al GNM CJ Satu Mare, Vasile Fănățan, în cadrul unei prezentări foarte tehnice a enumerat aspectele de mediu specifice, legate de proximitatea zonei miniere, a frontierei cu Ucraina și

Ungaria, a distilărilor care constituie o problemă de sezon ca urmare a posibilelor deversări de borhot în apele de suprafață. Aria protejată, Rezervația Naturală Râul Turț este privită de multe ori de locuitori mai mult ca o problemă, decât ca un avantaj și datorită faptului că încă planul de management nu a fost definitivat și adoptat.

Din partea APM Satu Mare, domnul consilier superior Ioan Man a realizat o deosebit de profesionistă prezentare referitoare la situația ariilor naturale protejate din zona Turț, care a suscitat mult interes din partea reprezentanților primăriilor. Aceștia au formulat întrebări și au solicitat urgentarea procedurilor de aprobare a planului de management, având în vedere faptul că până în prezent această situație neclară le aduce doar obligații. În mod normal, așa cum este prevăzut de legislație, ar trebui să existe și beneficii pentru locuitorii comunelor care au arii naturale protejate pe teritoriu. Domnul Man a explicat care este stadiul actual al planului de management. Completarea legislației ariilor naturale protejate cu acte normative subsecvente care să clarifice modul de compensare depinde însă și de decizii politice, iar elaborarea acestor acte normative este prevăzută de actuala legislație.

Din partea SC TUR SOMEȘUL SRL a vorbit domnul director Gabor Geza, care a făcut un apel către primari și a solicitat sprijin și colaborare din partea acestora, pentru asigurarea fondurilor necesare, aportul la atingerea țintelor de colectare selectivă, implicarea în contractarea de către toți cetățenii a serviciului de salubritate și plata acestuia la zi. Compania realizează salubritatea în 11 comune asociate ADI și încearcă din răspuțeri să acopere întregul teritoriu administrativ.

Din partea ADI Satu Mare Apă și Canalizare a vorbit domnul expert Mircea Papici, care a identificat câteva din problemele cu care se confruntă ADI în calitate de „mediator” în relația cetățeni-Compania de Apă. Mai ales la sate există o luptă permanentă între tradițional și modern, vechi și nou, iar cetățenii din zonele rurale trebuie să facă față noilor provocări legate de modernizarea vieții la sate și în consecință de exigențele legislației de mediu. În acest context domnul primar Ioan Ciupac al comunei Turț a explicat cum a reușit să convingă cetățenii să se racordeze la canalizare, dacă au apă curentă, chiar dacă această situație impune costuri mai mari pentru cetățeni. Alți reprezentanți ai primăriilor au afirmat că încasarea banilor pentru salubritate trebuie făcută de compania care asigură acest serviciu, cetățenii conștientizând astfel importanța serviciului, ca și în cazul alimentării cu apă.

La reușita acțiunii a contribuit în foarte mare măsura colectivul Comisariatului Județean Satu Mare al Gărzii Naționale de Mediu.

Prima parte a întâlnirii a fost înregistrată video de reprezentanții postului local TV Informația Zilei Satu Mare, în cadrul jurnalului de știri din data de 10 septembrie fiind difuzată o înregistrare din cadrul acțiunii.

La Mintiu Gherlii, județul Cluj, în data de 13 octombrie 2014, s-a desfășurat cea de-a zecea întâlnire din proiect. Cei aproximativ 30 de participanți au fost întâmpinați de domnul primar Oltean Dumitru și de domnul viceprimar Balici Marius Horea, care ne-au prezentat proiectele de mediu ale comunei. Printre activitățile curente de mediu enumerate au fost: igienizarea văilor, acțiunile poliției locale de urmărire a depozitărilor ilegale de deșeuri, urmărirea respectării serviciului de salubritate. Comuna Mintiu Gherlii este 100% acoperită de serviciul de salubritate.

Din partea Primăriei Gherla, oraș care mărginește comunele din zonă, a vorbit domnul Petru Leuca despre situația iluminatului la sate și economia de energie, o problemă în dezvoltare în prezent, în cadrul unor proiecte cu finanțări europene. A arătat că, din experiența dânsului, raportul cost beneficiu pentru iluminatul stradal pe bază de lămpi cu sodiu este recomandabil. Iluminatul pe bază de lămpi cu mercur trebuie înlocuit, pentru realizarea de economii de energie.

În timpul întâlnirii am aflat despre preocupările elevilor și profesorilor de la Școala din Mintiu Gherlii și ale Clubului Impact, susținut de Fundația Noi Orizonturi, care, în cadrul unor acțiuni de voluntariat, realizează activități în folosul comunității. Au fost enumerate mai multe proiecte de succes pe teme de mediu, derulate sub îndrumarea doamnei director Doina Moldovan și a doamnei învățătoare Elisabeta Fărcaș.

Primăria Unguraș a fost reprezentată la întâlnire de doamna primar Ildiko Mureșan și de doamna viceprimar Maria Cyra, care au arătat un interes deosebit pentru proiect, manifestându-și dorința implicării în acesta.

Domnul primar al comunei Fizeș, Istvan Debreteni a solicitat informații legate de programele Fondului de Mediu, în special Casa Verde sau cele legate de salubritate, având în vedere o situație mai specială cu care se confruntă comuna, din punct de vedere al problemelor sociale.

Acțiunea de la Beliș, județul Cluj, a avut loc în data de 16 octombrie 2014. Cei peste 30 de participanți, primari, viceprimari și reprezentanți ai primăriilor din comunele Beliș, Călățele, Mănăstireni, ai Școlii „Avram Iancu” din localitatea Beliș, ai Ocolului Silvic Beliș și Valea Ierii, ai Poliției comunitare din Beliș, ai Administrației Parcului Natural Munții Apuseni, ai Asociației „Mentorconsult”, ai unor pensiuni din zonă, au fost întâmpinați de **domnul primar Viorel Crainic și de doamna viceprimar Mariana Ciumăfai.** **Domnul primar** a prezentat proiectele comunei în domeniul mediului. Problemele de mediu specifice zonei amintite au fost cele referitoare la asigurarea salubrității localităților din comună, asigurarea apei potabile și de canalizare (o preocupare pentru următoarea perioadă de programare pentru fonduri europene), problema pădurilor necompensate, care fac parte din Parcul Natural Munții Apuseni, problema locuitorilor sezonieri, care își fac case de vacanță și generează deșeuri suplimentare pe care nu le gestionează corect.

În cadrul întâlnirii au fost ridicate de către vorbitori și alte probleme specifice zonei:

- Domnul primar Crainic Viorel – comuna Beliș, domnul primar Tripon Vasile – comuna Călățele, domnul Coldea Radu Ioan – viceprimar al comunei Mănăstireni au ridicat problema colectării deșeurilor. Pe perioada de iarnă, lipsa infrastructurii, geografia zonei și gospodăriile izolate, duc la imposibilitatea ridicării deșeurilor de la circa 30-40% din populația comunei Beliș. În Călățele și Mănăstireni gradul de acoperire cu servicii de salubritate este de 100%.
- Doamna Moldovan Emilia, președintele Asociației Mentorconsult a adus în discuție faptul că cei care și-au construit case de vacanță în zona Beliș nu respectă regulile comunității și depozitează ilegal propriile deșeuri de construcții.
- Reprezentanții drumurilor județene și naționale, deși nu participă la aceste întâlniri, ar trebui informați că cele mai serioase probleme privind deșeurile în comune sunt cele de pe marginea drumurilor (domnul primar Tripon Vasile – Comuna Călățele).
- În stațiunea turistică Fântânele nu prea sunt coșuri de gunoi, iar cele care mai există sunt foarte vechi și ruginite (doamna Moldovan Emilia, președintele Asociației Mentorconsult).

- Domnul Șuşman Mircea, ranger în cadrul APN Munții Apuseni, a arătat că turiștii și culegătorii de fructe de pădure lasă în urma lor mormane de gunoaie. De multe ori și localnicii care cazează culegătorii sunt vinovați de această situație, pentru că nu pot să le asigure condiții corespunzătoare pentru colectarea deșeurilor. Planul de management al Parcului Natural Munții Apuseni este încă neaprobat din anul 2006 și suprafața de păduri din parc nu poate beneficia de compensare, deși aceste sume apar în bugetul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice.
- Organizatorii unor evenimente laice sau creștine ar trebui să aibă în vedere în primul rând asigurarea gestionării deșeurilor pentru evenimentele respective (primarul comunei Călățele, domnul Tripon Vasile).
- Doamna Mihaela Mocean-director al școlii „Avram Iancu” din Beliș a ridicat problema educației ecologice care ar trebui făcută nu numai pentru copii, dar și pentru părinți.

Întâlnirea a fost organizată cu implicarea și sprijinul domnului primar al comunei Beliș și al Gărzii Naționale de Mediu, Comisariatul Județean Cluj.

Ultima întâlnire din cadrul proiectului se va organiza în județul Alba, în localitatea Colțești, în data de 4 decembrie 2014.

Proiectul prevede și realizarea unei Conferințe Regionale, care va avea loc la Cluj-Napoca, în data de 11 decembrie 2014 și în cadrul căreia vor fi prezentate bunele practici de mediu identificate în timpul întâlnirilor. Evenimentul pune în valoare și promovează toate rezultatele proiectului.

La conferință au fost invitați să participe: primari, viceprimari, funcționari publici cu atribuții în domeniu ai primăriilor rurale din întreaga regiune de Nord-Vest, reprezentanți ai Gărzii Naționale de Mediu, operatori regionali ai serviciilor de apă și canalizare, salubritate, cetățeni și firme private cu inițiative în domeniul protecției mediului, reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții relevante în domeniul protecției mediului, reprezentanți ai autorităților locale județene, Consiliul Județean Cluj, Instituția Prefectului, mass media locală, reprezentanți ai unor ONG-uri care activează în domeniul mediului etc.

2. ATRIBUȚIILE INSTITUȚIILOR DE PROTECȚIE A MEDIULUI

Costa STANISAV

Protecția mediului este un domeniu pe care am putea să-l considerăm că are legătură în primul rând cu cei șapte ani de acasă. Așa cum învățăm să vorbim, să dăm bună ziua, să-i respectăm pe cei din jurul nostru, ar trebui să înțelegem și care e binele sau răul pentru locul în care trăim.

Istoria civilizațiilor ne-a demonstrat cum societăți aflate în culmea prosperității au pierit totuși din cauză că nu au ținut cont de mediul în care trăiau și au stricat echilibrul naturii, acest lucru fiindu-le fatal.

În acest capitol vom prezenta principalele atribuții de mediu (în special cele importante pentru cetățean) **ale instituțiilor reprezentative care au atribuții în domeniul protecției mediului**, ca ansamblu, sau doar unele atribuții specifice. Cunoașterea atribuțiilor principale ale fiecărei instituții (pe care le prezentăm în acest capitol) este de natură să ajute și să îndrume cetățeanul în rezolvarea problemelor cu care se confruntă, inclusiv prin depunerea solicitărilor/petițiilor/sesizărilor către instituția cea mai îndrituită.

La nivel global pentru problemele de mediu, țările se uita adesea spre **Organizația Națiunilor Unite** pentru a găsi un conducător. De la semnarea primului tratat ecologic internațional (reglarea Golfului Whales 1946, negociat de 57 țări) ONU a jucat un rol crucial în negocierea a peste 240 tratate ecologice internaționale, începând cu protejarea păsărilor migratoare și până la protecția stratului de ozon.

Chiar dacă la crearea Uniunii Europene au stat la baza mai mult considerente de natura economică și politică, foarte curând a devenit evident că armonizarea legislativă între statele membre implică și o legislație de mediu unică, în aspectele principale. Așa cum se cunoaște, în ultimii ani UE a fost implicată într-un proces de lărgire, oferind noilor democrații apărute în locul blocului comunist șansa integrării în acest organism. În termeni generali, aceasta presupune (pe lângă standarde strict economice ca de ex. venitul/cap de locuitor) compatibilitatea legislației fiecărui stat aspirant cu toată legislația UE, deci implicit și a legislației de mediu. Este de reținut acest lucru deoarece ar putea exista tendința de a se înțelege că atingerea standardelor strict economice este suficientă fără a respecta în mod obligatoriu și standardele de mediu.

Legislația de mediu a UE, cuprinde aproximativ 300 de acte normative-regulamente, directive, decizii, recomandări – la care se adaugă o serie de documente cu caracter politic: programe de acțiune, politici și strategii sectoriale, comunicate, declarații etc. **Directivele și Regulamentele UE sunt obligatorii pentru statele membre. Conform principiilor UE aceste reguli vor înlocui obligatoriu legislațiile naționale după scurgerea intervalului de timp alocat pentru transpunere și implementare.**

În prezent, **punerea în practică a legislației de protecția mediului în țara noastră** face obiectul de activitate al mai multor instituții. Desigur, uneori există și o ușoară întrepătrundere de atribuții, rezolvată în practică prin protocoalele de colaborare inter-instituționale.

Cele mai importante instituții cu atribuții locale, principale sau colaterale în domeniul protecției mediului sunt:

- Agenția pentru Protecția Mediului
- Garda Națională de Mediu
- Administrația Națională Apele Române

- Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare
- Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
- Autoritatea de Sănătate Publică
- Poliția Locală
- Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Pentru Siguranță Alimentelor
- Inspectoratul de Stat în Construcții

Agenția pentru Protecția Mediului (APM)

Agenția pentru Protecția Mediului este instituția de specialitate, aflată în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului. Este organizată la nivelul fiecărui județ în parte, are sediul local în fiecare reședință de județ și are ca atribuții principale **reglementarea activităților cu impact asupra mediului** (eliberarea de avize, acorduri, autorizații de mediu etc), **monitorizarea factorilor de mediu**, precum și **informarea comunităților asupra problemelor de mediu**.

Atribuții principale:

- urmărește calitatea factorilor de mediu (apă, aer, sol, pânză freatică) prin analize de laborator;
- autorizează activitățile economice care au impact asupra mediului;
- pune în aplicare legile și politicile de mediu la nivel local;
- asigura informarea curentă a cetățenilor și a autorităților locale cu privire la starea și evoluția calității mediului în teritoriu;
- publică materiale având ca scop sensibilizarea opiniei publice, angajarea populației și a comunităților locale în susținerea și aplicarea măsurilor privind protecția mediului, conservarea naturii și a diversității biologice, reconstrucția ecologică a zonelor deteriorate și ameliorarea calității vieții în zonele afectate de poluare;
- raportează către forurile superioare, pe următoarele domenii: calitatea aerului, schimbări climatice, arii protejate, contaminarea solului, apă, deșeuri etc.

Responsabilități principale:

- APM trebuie să informeze în mod curent populația și autoritățile locale cu privire la starea și evoluția calității mediului, trebuie să dezvolte cooperarea cu mass media și să publice materiale având ca scop sensibilizarea opiniei publice, angajarea populației și a comunităților locale în susținerea și aplicarea măsurilor privind protecția mediului;
- Organizarea sistemului operativ de monitorizare integrată a stării mediului la nivel teritorial și dispunerea măsurilor corespunzătoare pentru protecția, ameliorarea și refacerea stării mediului acolo unde a fost deteriorat;
- Organizarea și punerea în aplicare a dispozițiilor legale privind autorizarea activităților economice și sociale cu impact asupra mediului, incluzând procedurile de stabilire a obligațiilor de mediu în procesul de privatizare;
- Susținerea și impunerea tehnologiilor curate, promovarea schimbării modelelor de producție și de consum, în sensul utilizării durabile a resurselor materiale și energetice și al reducerii impactului negativ asupra mediului și calității vieții, în special prin aplicarea procedurilor de reglementare în domeniul protecției mediului;
- Elaborarea și publicarea rapoartelor periodice privind starea mediului la nivel teritorial;
- Aplicarea legislației privind regimul ariilor naturale protejate și al monumentelor naturii și în domeniile substanțelor chimice periculoase, al deșeurilor, al pesticidelor și al îngrășămintelor chimice.

Garda Națională de Mediu

Garda Națională de Mediu (GNM) este instituție publică **de inspecție și control** în domeniul protecției mediului, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice.

Atribuțiile principale ale GNM (în domeniul protecției mediului și în domeniul controlului habitatelor naturale, biodiversității și ariilor protejate) sunt:

- controlează activitățile cu impact asupra mediului înconjurător și aplică sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului;
- controlează modul în care sunt respectate prevederile actelor de reglementare privind protecția mediului (**avize, acorduri, autorizații de mediu etc**), inclusiv măsurile stabilite prin programele de conformare pentru activitățile economico-sociale;
- controlează respectarea procedurilor legale în emiterea actelor de reglementare;
- participă la intervențiile pentru eliminarea sau diminuarea efectelor majore ale poluărilor asupra factorilor de mediu și la stabilirea cauzelor acestora și aplică sancțiunile prevăzute de lege;
- controlează investițiile în domeniul mediului în toate fazele de execuție și are acces la întreaga documentație;
- constată faptele ce constituie contravenții și aplică sancțiunile contravenționale în domeniul protecției mediului, inclusiv în cuprinsul ariilor protejate, parcurilor și rezervațiilor naturale;
- sesizează organele de cercetare penală și colaborează cu acestea la constatarea faptelor care, potrivit legislației de mediu, constituie infracțiuni;
- verifică sesizările cu privire la încălcarea legislației în vigoare în domeniul protecției mediului;
- controlează realizarea exportului și tranzitului de deșeuri periculoase în conformitate cu prevederile convențiilor internaționale la care România este parte, precum și importul unor categorii de deșeuri permise la import conform legii;
- pune la dispoziția publicului date privind starea mediului în conformitate cu legislația privind accesul publicului la informația de mediu;
- exercită controlul privind activitățile de capturare, recoltare, achiziție și comercializare pe piață internă și externă a plantelor și animalelor din flora și fauna sălbatică;
- controlează lucrările cu impact asupra zonelor de habitat natural, de conservare a ecosistemelor, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii;
- controlează modul de valorificare a resurselor biologice, de floră și faună sălbatică, a fondului piscicol din apele naturale și a animalelor sălbatice de interes vânătoresc.

Administrația Națională Apele Române

Administrația Națională „Apele Române” (ANAR) **este o regie autonomă de interes public național**, înființată în anul 2002 prin reorganizarea Companiei Naționale "Apele Române" și prin preluarea activității de hidrologie, hidrogeologie și de gospodărire a apelor de la Compania Națională "Institutul Național de Meteorologie, Hidrologie și Gospodărire a Apelor", **în scopul administrării, păstrării integrității și al protecției patrimoniului public de interes național care constituie infrastructura Sistemului național de gospodărire a apelor și pentru gospodărirea durabilă a resurselor de apă, care reprezintă monopol natural de interes strategic.**

Mai jos sunt prezentate câteva date sintetice referitoare la resursele de apă din România:

- Resursele de apă ale României sunt constituite din apele de suprafață – râuri, lacuri, fluviul Dunărea, Marea Neagră și respectiv apele subterane.
- Potențialul total al apelor de suprafață din România ajunge la 127 miliarde de metri cubi (MMC)/an, bazinele hidrografice interne contribuind cu 40 MMC, iar 87 MMC fiind disponibili din bazinul Dunării. Potențialul apelor subterane este estimat la 10 MMC/an. Frația utilizabilă din resursele totale de apă (de suprafață și subterană), după cum este definită de capacitatea existentă de a extrage și utiliza apa, este de 40 MMC/an. Prin comparație, cererea totală de apă se situează la 8 MMC/an. Disponibilitatea medie a apei în România este de 2000 de metri cubi pe cap de locuitor anual. Această valoare se află deasupra pragului definit în general pentru stres hidric (1700 metri cubi pe cap de locuitor anual), dar este mai mică decât valoarea medie pentru Europa (aproximativ 4500 metri cubi pe cap de locuitor

anual) și subliniază necesitatea unei bune gestionări în vederea asigurării conservării și durabilității resurselor¹.

- Cererea de apă are la bază utilizarea industrială (67%), în agricultură (18%) și municipală (15%). Cererea de apă a scăzut constant din anii 1990, datorită schimbărilor structurale din economie, incluzând reducerea activității industriale, închiderea sistemelor de irigații neviabile economic, introducerea contorizării și a tarifelor pentru furnizarea apei menajere și reducerea pierderilor din sistem. Cererea totală, măsurată prin volumul de apă pus la dispoziția utilizatorilor, a scăzut de la aproximativ 20 MMC/an la începutul anilor 1990 la 8 MMC/an în prezent. Consumul efectiv este în continuare mai redus (aprox. 6,5 MMC în 2012). Drept urmare, sistemul are în prezent un grad de exces de capacitate la nivel național.
- Aproximativ 70% din apa folosită pentru uz casnic provine din surse de suprafață, în comparație cu 95% din apa folosită în scop industrial provenită din aceleași surse. Din punct de vedere cantitativ, majoritatea bazinelor nu se confruntă cu probleme deosebite legate de asigurarea volumului suficient de apă pentru a răspunde cererii de apă folosită pentru uzul casnic sau industrial. Cu toate acestea, bazinele mai sărace în apă (Jiu, Argeș-Vedea, Buzău-Ialomița, Siret, Prut-Bârlad și Dobrogea-litoral) se confruntă cu probleme legate de fiabilitatea aprovizionării în timpul lunilor de vară, în special în anii secetoși. Bazinul Dobrogea-litoral este cel mai grav afectat în această privință.

Principalele atribuții ale ANAR:

- Gospodărirea unitară, durabilă a resurselor de apă de suprafață și subterană și protecția acestora împotriva epuizării și degradării, precum și repartitia rațională și echilibrată a acestor resurse;
- Protecția și îmbunătățirea calității resurselor de apă;
- Prevenirea și apărarea împotriva inundațiilor și a poluărilor accidentale;
- Administrarea, exploatarea și întreținerea infrastructurii Sistemului Național de Gospodărire a Apelor, aflată în administrarea sa;
- Administrarea, exploatarea și întreținerea albiilor minore ale apelor, a cuvetelor lacurilor și bălților, în starea lor naturală sau amenajată, a falezei și plajei mării, a zonelor umede și a celor protejate, aflate în patrimoniul;
- Alocarea și utilizarea optimă a resurselor de apă;
- Asigurarea surselor de apă în perspectiva adaptării la economia de piață;
- Conștientizarea populației pentru protecția resurselor de apă.

Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare

Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare este o instituție publică teritorială descentralizată, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, care are drept scop asigurarea managementului activităților de silvicultură și vânătoare și a controlului respectării regimului silvic și a activităților de vânătoare.

Activități reprezentative ale instituției:

- ține evidență proprietarilor de pădure actuali pe ocoale silvice și localități;
- acordă consultanță tehnică de specialitate proprietarilor și administratorilor de păduri;
- recepționează lucrările de amenajare a pădurilor și aprobă studiile de amenajare;
- avizează înființarea structurilor silvice private și a asociațiilor de proprietari;
- urmărește efectuarea lucrărilor de regenerare și de protecție a pădurilor, precum și a programelor de reconstrucție ecologică și înființare a perdelelor forestiere;
- controlează respectarea regimului silvic de către toți deținătorii și administratorii de fond forestier;
- efectuează controlul circulației materialului lemnos și a instalațiilor de debitat;

¹Raportul de sinteză „Rezumat al Evaluărilor sectoriale rapide și al Recomandărilor de includere a măsurilor privind schimbările climatice în Programele operaționale sectoriale 2014-2020” elaborat în cadrul acordului pentru servicii de consultanță încheiat între Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare

- încheie contractele de gestionare a fondurilor de vânătoare și verifică modul de derulare a acestora și de combatere a braconajului;
- controlează și coordonează desfășurarea acțiunii de evaluare a vânătorului și urmărește respectarea cotelor de recolta aprobate.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) este un organ de specialitate al administrației publice centrale din România, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului. Până în anul 2001 a fost numit Oficiul pentru Protecția Consumatorilor (OPC).

ANPC coordonează și realizează strategia și politica Guvernului în domeniul protecției consumatorilor, acționează pentru prevenirea și combaterea practicilor care dăunează vieții, sănătății, securității și intereselor economice ale consumatorilor.

Autoritatea are ca principale obiective:

- primirea și rezolvarea sau, după caz, transmiterea spre soluționare celor în drept, potrivit competențelor, sesizările asociațiilor pentru protecția consumatorilor, precum și sesizările persoanelor fizice cu privire la încălcarea drepturilor consumatorilor, în condițiile legii;
- desfășurarea activității de informare și educare a cetățenilor privind drepturile pe care le au în calitate de consumatori;
- desfășurarea activităților de supraveghere a pieței produselor și serviciilor destinate consumatorilor;
- protejarea consumatorilor împotriva practicilor comerciale incorecte;
- autorizarea persoanelor fizice și juridice, în condițiile legii, să efectueze operațiuni cu metale prețioase, aliaje ale acestora și pietre prețioase;
- controlarea respectării dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor, referitoare la securitatea produselor și serviciilor, precum și la apărarea drepturilor legitime ale consumatorilor, prin efectuarea de controale pe piață, la producători, importatori, distribuitori, vânzători, prestatori de servicii, inclusiv servicii financiare, și în unitățile vamale, având acces la locurile în care se produc, se depozitează ori se comercializează produsele sau în care se prestează serviciile, precum și la documentele referitoare la acestea, excepție făcând controalele igienico-sanitare și sanitar-veterinare la producători, în cazul produselor alimentare;
- constatarea contravențiilor și dispunerea de măsuri de limitare a consecințelor producerii, prestării, importului, comercializării sau oferirii gratuite a unor produse alimentare ori nealimentare și servicii, inclusiv servicii financiare, care nu sunt în concordanță cu dispozițiile legale din domeniile de activitate ale autorității, prin aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute de lege;
- sesizarea organelor de urmărire penală ori de câte ori constată încălcări ale legii penale;
- controlarea mijloacelor de măsurare folosite pe piață, dacă sunt însoțite de documentele prevăzute de lege care atestă verificarea acestora din punct de vedere metrologic.

Autoritatea de Sănătate Publică

Autoritatea de Sănătate Publică (ASP) este o direcție din Ministerul Sănătății din România care monitorizează sănătatea publică în România. ASP este împărțită în direcții locale care corespund județelor, numite „Direcția de Sănătate Publică” (DSP).

Atribuții principale:

- evaluează starea de sănătate a populației, identifică principalele probleme de sănătate publică și alocă prioritar resursele spre intervențiile cu cel mai mare randament în ameliorarea stării de sănătate;
- evaluează anual strategiile de control selectate prin prisma progresului realizat în ameliorarea stării de sănătate a populației; organizează, controlează și finanțează programele naționale de sănătate ce se desfășoară în teritoriul arondat;
- exercită atribuții specifice de inspecție sanitară de stat prin personalul împuternicit;
- organizează și coordonează asistență medicală în caz de calamități, catastrofe și situații deosebite;

- organizează, conduce, coordonează și răspunde de pregătirea rețelei sanitare pentru apărare și asistență medicală în caz de dezastre, epidemii și alte situații deosebite;
- în colaborare cu autoritățile locale, instituțiile de învățământ și organizațiile guvernamentale și nonguvernamentale organizează activități de promovare a sănătății și de educație pentru sănătate a populației.

Poliția Locală

Activitatea Poliției Locale are ca obiect apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, apărarea proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor.

În domeniul protecției mediului, poliția locală are următoarele atribuții:

- controlează respectarea prevederilor legale privind condițiile de ridicare, transport și depozitare a deșeurilor menajere și industriale;
- sesizează autorităților și instituțiilor publice competente cazurile de nerespectare a normelor legale privind nivelul de poluare, inclusiv fonică;
- participă la acțiunile de combatere a zoonozelor deosebit de grave și a epizootiilor;
- identifică bunurile abandonate pe domeniul public sau privat al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale sau pe spații aflate în administrarea autorităților administrației publice locale ori a altor instituții/servicii publice de interes local și aplică procedurile legale pentru ridicarea acestora;
- verifică igienizarea surselor de apă, a malurilor, a albiilor sau cuvetelor acestora;
- verifică asigurarea salubrității străzilor, a cailor de acces, a zonelor verzi, a rigolelor, îndepărtarea zăpezii și a gheții de pe căile de acces, dezinsecția și deratizarea imobilelor;
- verifică existența contractelor de salubritate încheiate de către persoane fizice sau juridice, potrivit legii;
- verifică ridicarea deșeurilor menajere de operatorii de servicii de salubritate, în conformitate cu graficele stabilite;
- verifică și soluționează, potrivit competențelor specifice ale autorităților administrației publice locale, sesizările cetățenilor privind nerespectarea normelor legale de protecție a mediului și a surselor de apă, precum și a celor de gospodărire a localităților;
- constată contravenții și aplică sancțiuni pentru încălcarea normelor legale specifice stabilite în sarcina autorităților administrației publice locale.

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este o instituție publică din România, aflată în subordinea Guvernului. La nivel județean este reprezentată de Direcția Sanitar-Veterinară și Pentru Siguranță Alimentelor (DSVSA). DSVSA are următoarele atribuții și responsabilități generale:

- organizează întreaga activitate sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor și răspunde de aplicarea legislației din domeniul apărării sănătății animalelor, sănătății publice, siguranței alimentelor de origine animală și nonanimală, protecției și bunăstării animalelor și protecției mediului;
- întocmește și răspunde de aplicarea planului cifric anual în baza Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului și răspunde de aplicarea și realizarea acestuia;
- controlează aplicarea și răspunde de modul cum sunt respectate prevederile legislației sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, în toate exploatațiile de animale și în unitățile în care se produc, procesează, depozitează, transportă și comercializează produse alimentare de origine animală și nonanimală, furaje și alte materii și produse supuse controlului sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor;
- emite documentul de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară/sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor, după caz, unităților a căror activitate este supusă controlului sanitar-veterinar/sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, potrivit legislației în vigoare;

- avizează amplasarea, proiectarea și construirea obiectivelor sau unităților de creștere a animalelor, a obiectivelor veterinare, precum și a unităților care produc, prelucrează, procesează, depozitează, valorifică și comercializează produsele de origine animală, precum și a altor obiective supuse controlului sanitar-veterinar;
- înregistrează/autorizează și controlează activitatea depozitelor farmaceutice veterinare, a farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare;
- autorizează, coordonează tehnic și controlează producția, distribuția și utilizarea furajelor combinate și a celor medicamentate;
- monitorizează, verifică și răspunde de activități referitoare la identificarea animalelor și înregistrarea exploatațiilor, potrivit reglementărilor legale în vigoare.

Inspectoratul de Stat în Construcții

Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC) este organism de control al activității în domeniul calității în construcții, disciplinei în urbanism, al supravegherii pieței materialelor de construcții și al avizării investițiilor în lucrări de construcții realizate din fonduri publice, activitatea de control cuprinzând toată sfera industriei construcțiilor. Inspectoratul de Stat în Construcții urmărește modul de aplicare a cadrului normativ și de reglementare în domeniile:

- calității în construcții, în toate etapele, de concepție, proiectare, execuție, recepție, utilizare și postutilizare, indiferent de formă de proprietate sau destinația construcțiilor, pentru aplicarea regulilor obligatorii stabilite prin actele normative în vigoare;
- disciplinei în urbanism și amenajarea teritoriului;
- soluționării reclamațiilor și sesizărilor primite de la cetățeni cu referire la probleme privind calitatea, siguranța în exploatare a construcțiilor, legalitatea emiterii autorizațiilor de construire;
- autorizării și executării lucrărilor de construcții;
- supravegherii pieței produselor pentru construcții, în conformitate cu reglementările armonizate care transpun directiva europeană specifică;
- urmării comportării în timp și recepția lucrărilor de construcții;
- autorizării diriginților de șantier;
- autorizării laboratoarelor de analiză și încercări în construcții;
- implementării sistemului de management al calității construcțiilor;
- avizării documentațiilor tehnico-economice pentru obiectivele finanțate din fonduri publice.

3. ATRIBUȚIILE PRIMĂRIILOR, PRIMARILOR, CONSILIILOR LOCALE, ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI

Costa STANISAV

Administrațiile publice locale, în special cele din mediul rural, reprezintă autoritatea cea mai apropiată de cetățean și, în consecință, **prima care trebuie să se ocupe de bunul mers al comunității**, inclusiv în domeniul protecției mediului. O serie de obligații se îndeplinesc în colaborare cu alte autorități ale statului. În domeniul relației autoritate locală-cetățean (care face obiectul acestui capitol), obligațiile legale sunt cuprinzătoare și sunt menționate într-o serie de acte normative, dintre care menționăm:

- **Ordonanță de urgență 195/2005**, privind protecția mediului (cu modificări și completări ulterioare);
- **Legea 107/1991**, legea Apelor (cu modificări și completări ulterioare);
- **Legea 2011/2011**, privind regimul deșeurilor;
- **Legea 101/2006**, a serviciului de salubritate a localităților;
- **Legea 54 /2012**, privind desfășurarea activităților de picnic.

Este de precizat din start că autoritățile publice locale **sunt îndrituite să aplice legea cadru a protecției mediului**, precum și o serie de alte acte normative, având toate drepturile de a aplica sancțiunile

contravenționale prevăzute de acestea. De asemenea, **prin hotărâri de consiliu local** se pot adopta și impune **și alte măsuri considerate necesare la nivel local**.

Atribuții de bază în domeniul managementului deșeurilor:

- colectarea, transportul, sortarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor provenite din gospodăriile populației, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară a locuințelor/apartamentelor proprietate individuală;
- măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice;
- precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv ale deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special;
- colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora unităților de ecarisaj.

Atribuții de bază în domeniul protecției apelor:

- obligația asigurării gospodăririi eficiente a apei distribuite în localități, precum și colectarea apelor meteorice, canalizarea și epurarea apelor uzate;
- inițierea, pe plan local, de proiecte de amenajare, de întreținere și dezvoltare a canalizării.

De la bugetele locale, legislația prevede că se vor asigura cheltuielile pentru:

- întreținerea, repararea, punerea în siguranță a lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public de interes local, cu rol de apărare împotriva inundațiilor și activitățile operative de apărare împotriva inundațiilor;
- refacerea și repunerea în funcțiune a lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public de interes local, afectate de calamități naturale sau de alte evenimente deosebite.

Alte atribuții

- **Supravegherea operatorilor economici din subordine pentru prevenirea eliminării accidentale de poluanți sau depozitării necontrolate de deșeuri** și dezvoltarea sistemelor de colectare a deșeurilor re folosibile;
- Informarea publicului asupra riscurilor generate de funcționarea sau existența obiectivelor cu risc pentru sănătatea populației și mediu;
- Asigurarea stocului de materiale de intervenție, mijloacele mecanice și de transport pentru apărarea împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase, accidentelor la construcțiile hidrotehnice și poluărilor accidentale;
- Adoptarea de măsuri obligatorii, pentru persoanele fizice și juridice, cu privire la întreținerea și înfrumusețarea, după caz, a clădirilor, curților și împrejurimilor acestora, a spațiilor verzi din curți și dintre clădiri, a arborilor și arbuștilor decorativi;
- Elaborarea și punerea în practică a strategiilor de dezvoltare durabilă pentru comunități și participarea la întocmirea strategiilor și planurilor județene și regionale de mediu.

4. ATRIBUȚIILE CETĂȚENILOR ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI

Costa STANISAV și Mihaela Teodora BEU

Poluarea poate fi rezultatul atât al acțiunilor oamenilor, cât și al unor fenomene naturale (exemplu: erupțiile vulcanice, cutremure, uragane etc.). Dacă în cazul fenomenelor naturale putem încerca doar să le limităm consecințele, în cazul poluării umane (antropice) este posibil și recomandabil să acționăm mai ales preventiv. Cu cât analizăm și gândim mai mult înainte de a începe o activitate/proiect/acțiune, cu atât costurile pe termen mediu și lung vor fi mai mici și prevenția mai eficace.

Aplicarea de către autorități a legislației specifice de mediu este o rotiță importantă a mecanismului, dar conformarea conștientă și voluntară au efecte și mai benefice pentru mediu și pentru comunitate în general.

În fapt, legislația de mediu cuprinde norme și obligații pe care oamenii le au în calitate de angajați/patroni/administratori ai unei firme sau instituții, precum și obligațiile pe care le avem permanent, noi cetățenii, ca membri în cadrul comunității în care trăim.

Deoarece obligațiile unei firme sunt mai bine cunoscute, fiind datorica conducerii companiei să organizeze activitățile și acțiunile prevăzute de legile de mediu, în acest capitol sunt prezentate, succint, **obligațiile cetățeanului.**

DEȘEURILE

Cea mai mare poluare provine din încercarea de a scăpa de deșeuri la cel mai mic cost posibil. Deși mai sunt cetățeni care pretind că ei nu au nevoie de un contract cu o firma specializată în managementul deșeurilor care provin din propria lor gospodărie, pe motiv că ei și familia lor nu generează deloc deșeuri, sau toate cele pe care le generează le tratează/valorică în gospodăria/grădina proprie, se știe că în practică acest lucru este imposibil.

ȘTIAȚI CĂ: fiecare om „produce” zilnic circa 1.5 kg de deșeuri?

Cu cât standardul de viață este mai ridicat, cu atât se produce mai mult deșeu, pentru că oamenii cumpără tot mai multe lucruri, pe care le schimbă tot mai des, acestea devenind deșeuri. Toate aceste deșeuri au un impact enorm asupra mediului cauzând poluare, emisii de gaze cu efect de seră, care contribuie la schimbările climatice.

Pentru că toți generăm deșeuri, avem cu toții câteva obligații esențiale:

- Să colectăm selectiv deșeurile, în special cele reciclabile cum ar fi hârtia, cartonul, plasticul, sticla, metalul și lemnul, să nu amestecăm aceste deșeuri cu cele menajere;
- Să depozităm deșeurile numai în locurile/recipienții special amenajați. Nu există nicio scuză prin faptul că nu am găsit un astfel de recipient în imediata apropiere. În toate țările civilizate cetățeanul își transportă deșeurile până în locul în care este amplasat recipientul (de exemplu după o ieșire la iarbă verde). Să ne gândim ce costuri ar fi (bani plătiți de administrația locală – deci din buzunarul dumneavoastră) dacă s-ar amplasa PESTE TOT recipienti de colectare;
- Să avem un contract cu o firmă de salubritate sau să ne achităm financiar față de primărie, dacă aceasta achită facturile firmei de salubritate;
- Să ne informăm asupra procedurilor de urmat în cazul deșeurilor periculoase. **Atenție: deșeurile periculoase sunt categorisite de legislație (în funcție de impactul pe care îl pot avea asupra apei, aerului sau solului).** În această categorie intră și deșeuri generate în gospodărie, care la prima vedere nu ni se pare că ar fi periculoase: uleiuri uzate, lemnul dacă este impregnat cu substanțe/vopsele, aparatele electrice și electrocasnice de care dorim să ne debarșăm, cutiile de diluanți și vopsele, pesticidele folosite la întreținerea plantelor, medicamentele expirate, bateriile și acumulatorii uzați etc). Acestea au un regim special, se colectează și se predau separat. Este important ca cetățenii să solicite operatorului de deșeuri sau primăriei ca aceste tipuri de deșeuri să fie ridicate separat de celelalte deșeuri din gospodărie;
- Depozitarea dejecțiilor animaliere trebuie să se facă doar în locuri amenajate, fără posibilitate de a se infiltra în fântâna proprie sau în cele ale vecinilor;
- În situația în care există o mortalitate printre animalele din gospodărie, trebuie anunțate imediat medicul veterinar și primăria, care pot și trebuie să sprijine cetățenii în soluționarea corectă a acestor probleme;

- Desigur legea interzice (și prevede sancțiuni usturătoare în acest sens) arderea deșeurilor, precum și aruncarea deșeurilor în afara recipientilor de la punctele de colectare/precolectare stabilite și amenajate de primărie în comun cu firma de salubritate.

În mediul rural s-au dezvoltat în ultimii ani multe pensiuni agroturistice. De prezența turiștilor beneficiază cam toată comunitatea – de la pensiunea care oferă cazarea, la gospodăriile care pot furniza alimente (carne, lapte, brânză, ouă, dulceați, fructe proaspete etc), băuturi (sucuri naturale, must, vin, țuică), obiecte de artă artizanale, agrement (muzee, vizite în arii protejate, plimbări călare sau cu trăsura) etc. O zonă înconjurătoare murdară (chiar dacă în perimetrul pensiunii este curat) va îndepărta turiștii care pot contribui substanțial la bunăstarea zonei. Aceștia nu vor mai reveni și vor face și contrareclamă zonei. Un mediu curat este, deci, indispensabil și bunăstării economice.

APA UZATĂ

Apa folosită în activitățile zilnice din gospodărie se întoarce în mediul înconjurător impurificată cu substanțe sau produse poluante, chiar dacă această apă este utilizată doar pentru spălarea pe mâini și igiena zilnică, spălarea vaselor și a rufelor, prepararea hranei, curățenia casei sau utilizarea toaletelor. Foarte puțini dintre noi însă își pun întrebarea ce se întâmplă cu apa uzată după ce aceasta dispăre în sistemul de canalizare, într-un curs de apă sau pe un teren învecinat. Apa folosită în gospodărie poate conține în final, la evacuare, paraziți, bacterii, viruși sau alți germeni patogeni, dar și grăsimi, detergenți sau, uneori, chimicale utilizate în gospodărie (cum ar fi produse de curățenie, de multe ori foarte toxice, dezinfectanți, insecticide, vopsele etc).

Pentru a avea o dimensiune a impactului pe care o gospodărie îl are asupra apei, trebuie să știm că apa utilizată de fiecare dintre noi, în activitățile casnice, variază între 80-120 l/zi.

Pentru locuitorii de la oraș, în general, aceasta apă uzată este preluată de un sistem de canalizare și, în mod normal, ajunge într-o stație de epurare orășenească, unde poluanții sunt îndepărtați sau diminuați. Comunitățile rurale, și în special satele izolate, de cele mai multe ori nu beneficiază de astfel de sisteme de canalizare, iar apele rezultate din gospodărie, sunt evacuate direct în cursurile de apă sau pe terenurile din apropiere. În plus, din gospodăriile sătești care se îndeletnicesc cu creșterea animalelor, pot să rezulte cantități importante de ape impurificate cu dejecții de la animale. Evacuarea necontrolată a dejecțiilor animaliere într-un curs de apă sau infiltrarea acestora în sol produce creșterea concentrației de azot și a altor poluanți ce pot modifica calitatea apei și a solului, atât din punct de vedere microbiologic, cât și chimic.

Nu de puține ori, la sate s-a constatat că fântânile utilizate ani și ani de zile, în prezent nu mai au apă bună de băut. Acesta este rezultatul concret al creșterii concentrației unor poluanți ca urmare a deversărilor necontrolate de ape din gospodărie, a unor depozitări necontrolate de deșeurii sau a poluării generate de practicarea intensivă a agriculturii (tratarea cu pesticide, îngrășăminte etc. a solurilor).

Astfel, apa consumată în gospodărie trebuie tratată înainte de a fi din nou reintrodusă în mediul înconjurător. **Curățenia apei este absolut necesară plantelor și animalelor care trăiesc în apă.**

Managementul apelor reziduale este un proces de înlăturare a substanțelor periculoase din apele uzate, pentru ca apa să poată să fie folosită din nou (în mediul înconjurător, în agricultură, în industrie etc). Aceasta înseamnă colectarea și trecerea apei uzate prin stații de epurare, unde pot fi aplicate procese fizice, chimice și biologice pentru a înlătura substanțele contaminante. Astfel, apele murdare din gospodărie sunt transformate în două componente – deșeurii lichide nepericuloase pentru mediu și deșeurii solide (sau nămoluri tratate) care pot fi folosite în anumite condiții, dacă au fost corespunzător tratate, ca îngrășământ agricol. Prin utilizarea acestor tehnologii de tratare, este posibil chiar ca fluxul apei uzate tratate să poată să fie refolosit ca apă pentru diverse scopuri.

În zonele în care există canalizare este legal și obligatoriu ca toți cetățenii din zonă să se racordeze la aceasta, chiar dacă dispun de bazinele betonate, care au fost soluția inițială premergătoare apariției rețelei de canalizare.

În zonele fără canalizare, gospodăriile trebuie să fie dotate cu bazine betonate vidanjabile, care trebuie golite (vidanjate) periodic de către o firmă specializată. Este, desigur, interzisă deversarea de ape uzate din gospodării, netratate în rigolă stradală, în ape de suprafață sau pe terenuri – chiar dacă sunt proprietate personală! Neetanșeitarea sau nebetonarea la partea inferioară a bazinelor vidanjabile poate duce la infiltrarea în pânza freatică a apelor menajere și poluarea cu nitrați și nitriți a fântânilor din zonă. Apa freatică devine astfel poluată și nu mai poate fi utilizată.

ȘTIAȚI CĂ: un singur litru de ulei uzat de la mașini poate polua mii de litri de apă?

Scandalul dioxinei care a lovit Europa în 1999 a ilustrat cum o problemă dintr-o țară poate să afecteze și alte țări. Criza a apărut atunci când un lot de hrană pentru animalele de la fermă a devenit contaminat cu ulei uzat industrial, deșeurilor al căror conținut este extrem de dăunător pentru sănătatea umană. Această hrană, contaminată, a fost folosită pentru animalele de la o fermă. Problema a fost descoperită atunci când în produsele provenite de la animale, distribuite în întreaga Europă, în special pui și ouă, s-a constatat că au un nivel ridicat de dioxină. Milioane de animale și păsări au trebuit să fie sacrificate, iar fermieri și fabrici din întreaga Europă au suferit pierderi catastrofale. Criza a evidențiat necesitatea unor reguli și standarde coordonate și durabile pentru managementul deșeurilor în întreaga Uniune Europeană.

Ce trebuie să știm despre biotehnologiile și epurarea apelor?

Există deja destul de multe exemple care arată ca folosirea microorganismelor pentru diminuarea poluanților din apă sau sol s-a dovedit o metodă mai eficientă de depoluare decât folosirea unor metode costisitoare, cum ar fi tratarea chimică într-o stație de epurare. Spre exemplu, biotehnologiile au venit în atenția publicului când compania Exxon Valdez a deversat accidental în Alaska petrol, poluând coastele marine. Oamenii de știință americani au aplicat atunci un îngrășământ natural, pentru a stimula un anumit tip de bacterii recunoscute pentru degradarea produselor petroliere. Studiile efectuate atunci au arătat că decontaminarea zonelor în care s-a aplicat această biotehnologie s-a realizat de 2 ori mai repede decât în zonele în care nu au fost luate aceste măsuri.

De asemenea, sunt bine cunoscute procedeele prin care apa subterană contaminată cu benzen, toluen, xilen sau alți compuși de tipul combustibililor, poate fi depoluată prin injectarea peroxidului de hidrogen, ca sursă de oxigen, pentru stimularea microbilor indigeni, care pot îmbunătăți considerabil, în decurs de numai 6 luni, calitatea apei afectate.

Folosirea biosenzorilor (indicatori biologici cum ar fi microorganisme, plante, animale etc.) pentru monitorizarea mediului constituie o aplicație a biotehnologiilor care a câștigat tot mai mult teren.

Există și alte aplicații deja cunoscute ale biotehnologiilor. Deșeurile de ambalaje plastice, care împânzesc toate apele noastre, sunt subiectul unor recente studii ale cercetătorilor japonezi, care încearcă fabricarea unor materiale plastice biodegradabile. Deja a fost produs și comercializat un polimer bacterial care ajută la biodegradarea deșeurilor de plastic. Cu siguranță, într-o bună zi va fi identificată o bacterie care să poată desaliniza apa.

Deși rezultatele se obțin, în cazul folosirii biotehnologiilor, după un timp mai îndelungat, fiind un proces de durată, totuși aceste procedee sunt preferabile, fiind mai puțin costisitoare decât alte alternative de decontaminare. Mai mult, prin folosirea biotehnologiilor, chimicalele sunt eliminate pur și simplu din mediu fiind convertite în alte materiale netoxice, în timp ce în cazul altor alternative de decontaminare, compușii toxici sunt doar separați, urmând să fie ulterior depozitați.

SOL:

Dejecțiile animaliere trebuie depozitate doar în locuri amenajate, fără posibilitate de a se infiltra în fântâna proprie sau în cele ale vecinilor. Poluarea apelor cu nitrați este și cauza unor decese ale copiilor care au ajuns să bea apă poluată din fântâni!

Arderea miriștilor, fără aprobarea primăriei și a reprezentantului Inspectoratului pentru Situații de Urgență, este sancționată de lege, iar dacă arderea are loc într-o zonă protejată, fapta constituie infracțiune și este pasibilă chiar cu închisoarea. Necunoașterea legii nu absolvă pe nimeni de răspundere! Pe lângă aspectul de poluare a aerului, odată cu arderea resturilor vegetale, se distruge și microfauna folositoare de la suprafața solului. De asemenea, există și un real pericol de extindere a incendiului pe proprietăți învecinate sau riscul de a nu putea controla acțiunea. Au existat cazuri în România – chiar și în acest an, de oameni care au murit cuprinși de flăcările care nu mai puteau fi stăpânite. De asemenea, există posibilitatea de a avea și neplăcuta surpriză ca APIA să nu acorde subvențiile în aceste condiții.

AER:

Este interzisă arderea deșeurilor sau a altor substanțe/materiale, chiar și în gospodăria proprie. Substanțele rezultate pot fi deosebit de dăunătoare sănătății.

ȘTIAȚI CĂ: Toate societățile se bazează pe vasta diversitate de beneficii oferite de natură, cum ar fi produse alimentare, materiale de construcții, apă curată, aer curat și reglarea climei?

Toate elementele necesare acestora depind de sol, iar biodiversitatea solului este forța motrice care reglementează legătura dintre ele.

ȘTIAȚI CĂ: Aria protejată cu cea mai mare suprafață este Groenlanda (972.000 km²)?

Deși este un vechi obicei, **chiar și arderea frunzelor este interzisă de litera legii.**

ȘTIAȚI CĂ: Una din primele legi referitoare la protecția atmosferei a fost dată în Anglia, în jurul anului 1300, de către regele Edward I, care își propunea să purifice aerul din Londra? Era o lege scurtă și clară, care suna cam așa: "cel care va fi găsit vinovat de arderea cărbunilor, va fi pedepsit prin tăierea capului!"

ȘTIAȚI CĂ: Prin arderea anvelopelor se emană în atmosferă o serie de substanțe chimice periculoase, printre care: oxidul de carbon, oxizi de sulf, oxizi de azot, metale grele (ex. plumb, mercur, zinc,) benzen, dioxine, policloruri bifenile și hidrocarburi poliaromatice. Multe dintre aceste substanțe reprezintă compuși cancerigeni.

ȘTIAȚI CĂ: Rechinii sunt singurele animale despre care se știe că nu se pot îmbolnăvi de cancer.

5. ARII NATURALE PROTEJATE DIN REGIUNEA DE NV ȘI AVANTAJELE ACESTORA PENTRU COMUNITĂȚILE RURALE

Daniel SZEKELY

Biodiversitatea României este una dintre cele mai remarcabile din Europa. În scopul asigurării măsurilor speciale de protecție și conservare „in situ” a bunurilor patrimoniului natural, în România, în conformitate cu prevederile art. 8, alin. (1) din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare, instituirea regimului de arie naturală protejată se face prin lege, hotărâre de guvern, ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale, după caz. Astfel, sunt precizate următoarele categorii de arii naturale protejate:

- **de interes național, desemnate pe baza criteriilor IUCN:** rezervații științifice (79 – cu o suprafață totală de 100.574 ha), parcuri naționale (13 – cu o suprafață totală de 315.857 ha), monumente ale naturii (190 – cu o suprafață totală de 18.220 ha), rezervații naturale (671 – cu o suprafață totală de 136.537 ha), parcuri naturale (15 – cu o suprafață totală de 737.428 ha);
- **de interes comunitar sau situri „Natura 2000”:** situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică, desemnate conform obligațiilor comunitare;
 - arii de protecție specială avifaunistică – 148 – cu o suprafața totală de 3.554.252 ha
 - situri de importanță comunitară – 382 – cu o suprafață totală de 3.995.252 ha, acceptate de către CE și care urmează a fi desemnate ca arii speciale de conservare
- **de interes internațional:**
 - **Rezervații ale biosferei**, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Comitetul MAB/UNESCO – 3 – ocupând o suprafață totală de 664.446 ha, Delta Dunării (1991), Retezat (1979), Pietrosul Rodnei (1979)
 - **Zone umede de importanță internațională**, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Secretariatul Convenției de la Ramsar – 12 – ocupând o suprafață totală de 923.597 ha: Delta Dunării (1991), Insula Mică a Brăilei (2001), Lunca Mureșului (2006), Complexul Piscicol Dâmbovița (2006), Lacul Techirghiol (2006), Parcul Natural Porțile de Fier (2011), Parcul Natural Comana (2011), Tinovul Poiana Stampei (2011), Confluența Olt-Dunăre (2012), Lacul Bistreț (2012), Lacul Iezer –Călărași (2012) și Lacul Suhaia (2012)
 - **Situri ale patrimoniului natural și cultural**, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Convenția de la Paris – 1: Delta Dunării (1991)
- **de interes județean sau local:** stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz.

Suprafața ariilor naturale protejate de interes național, raportată la suprafața țării este de 7% (1.663.360 ha), iar suprafața totală a siturilor Natura 2000, raportată la suprafața țării este de 22,68% (5.406.000 ha).

Capacitatea bio-productivă a biodiversității din România (2,17kg x ha/persoană) reprezintă doar jumătate din potențialul estimat. Discrepanța dintre potențialul real și cel existent este cauzată în principal **de insuficienta adoptare a principiilor dezvoltării durabile în politicile de dezvoltare existente la nivel de sector și regiune.** Industria farmaceutică, turismul, agricultura și silvicultura, piscicultura sunt doar câteva domenii ce pot fi dezvoltate în contextul unui management corespunzător și eficient al resurselor existente și al potențialului capitalului natural. Consecințele majore ale intensificării activităților economice ce exercită presiuni puternice asupra mediului se regăsesc într-o seamă de modificări semnificative de ordin calitativ și cantitativ în structura și funcționarea ecosistemelor.

Câteva definiții

- **arie naturală protejată** – zona terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale;
- **rețea ecologică "Natura 2000"** – rețeaua ecologică europeană de arii naturale protejate și care cuprinde arii de protecție specială avifaunistică, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice și arii speciale de conservare desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice;
- **sit de importanță comunitară (SCI)** – situl/aria care, în regiunea sau în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea ori restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale sau a speciilor de interes comunitar și care contribuie semnificativ la coerența rețelei "Natura 2000" și/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunea ori regiunile biogeografice respective. Pentru speciile de animale cu areal larg de răspândire, siturile de importanță comunitară trebuie să corespundă zonelor din areal în care sunt prezenți factori abiotici și biotici esențiali pentru existența și reproducerea acestor specii;
- **arii de protecție specială avifaunistică (SPA)** – ariile naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, refacerea la o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția de păsări migratoare;
- **habitate naturale** – zonele terestre, acvatice sau subterane, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice și biotice;
- **specii de interes comunitar** – speciile care pe teritoriul Uniunii Europene sunt:
 - a) periclitare, cu excepția celor al căror areal natural este situat la limita de distribuție în areal și care nu sunt nici periclitare, nici vulnerabile în regiunea vest-paleartică;
 - b) vulnerabile, speciile a căror încadrare în categoria celor periclitare este probabilă într-un viitor apropiat dacă acțiunea factorilor perturbatori persistă;
 - c) rare, speciile ale căror populații sunt reduse din punctul de vedere al distribuției sau/și numeric și care chiar dacă nu sunt în prezent periclitare sau vulnerabile, riscă să devină. Aceste specii sunt localizate pe arii geografice restrânse sau sunt rar dispersate pe suprafețe largi;
 - d) endemice, speciile de plante/animale care se găsesc exclusiv într-o regiune/locație și care necesită o atenție particulară datorită caracteristicilor habitatului lor și/sau impactului potențial al exploatării acestora asupra stării lor de conservare;
- **comunități locale** – comunitățile umane situate în interiorul sau în vecinătatea ariei naturale protejate și/sau care dețin proprietăți ori desfășoară diverse activități pe teritoriul sau în vecinătatea ariei naturale protejate;
- **activități tradiționale** – activitățile de utilizare durabilă a resurselor naturale și specifice zonei respective de către comunitățile locale, care au stat la baza dezvoltării comunității de-a lungul timpului și nu afectează obiectivele de conservare a biodiversității;
- **plan de management al ariei naturale protejate** – documentul care descrie și evaluează situația prezentă a ariei naturale protejate, definește obiectivele, precizează acțiunile de conservare necesare și reglementează activitățile care se pot desfășura pe teritoriul ariilor, în conformitate cu obiectivele de management;
- **regulament al ariei naturale protejate** – documentul în care se includ toate prevederile legate de activitățile umane permise și modul lor de aprobare, precum și activitățile restricționate sau interzise pe teritoriul ariei naturale protejate;
- **modalitate de administrare a ariei naturale protejate** – felul în care se asigură managementul unei arii naturale protejate, respectiv prin structuri de administrare special constituite sau prin custozi, după caz.

Lista ariilor protejate de interes național și comunitar pentru județele participante în proiect (Cluj, Bistrița-Năsăud, Satu Mare, Maramureș, Sălaj)

Județul Bistrița-Năsăud

Nr. crt.	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode	
1	PARCUL NAȚIONAL MUNȚII RODNEI	Maieru, Parva, Rebrîșoara, Rodna, Romuli, Sângeorz-Băi, Șanț, Telciu	39217	Administrația Parcului Național Munții Rodnei	
2	ROSCI0125 Munții Rodnei		38449		
3	ROSSPA0085 Munții Rodnei		44962		
4	IZVOARELE MIHĂIESEI		Comuna Maieru, satul Anieș		50,0
5	INEU LALA PN-G		Comunele Șanț, Leșu, Rodna		2568,0
6	POIANA CU NARCISE PE DE MASIVUL SACA		Comuna Rodna, satul Valea Vinului		5,0
7	PEȘTERA DIN VALEA COBĂȘELULUI		Comuna Șanț		1,0
8	PARCUL NAȚIONAL CĂLIMANI	Bistrița Bârgăului	112	Administrația Parcului Național Călimani	
9	ROSPA0133 Munții Călimani		~ 112		
10	ROSCI0019 Călimani – Gurghiu		~ 112		
11	ROSCI0051 Cușma	Bistrița Bârgăului, Dumitrița, Josenii Bârgăului, Livezile, Prundu Bârgăului, Satu Nou-Cetate, Tiha Bârgăului	44284	Asociația Proprietarilor de Pădure din Comuna Bistrița Bârgăului – Ocolul Silvic Bistrița Bârgăului	
12	PIATRA CORBULUI	Comuna Cetate, satul Budacu de Sus	5,0		
13	CHEILE BISTRITEI ARDELENE	Comuna Bistrița Bârgăului	50,0		
14	COMARNIC	Comuna Livezile	5,0		
15	LOCUL FOSILIFER RÂPA MARE	Comuna Cetate, satul Budacu de Sus	1,0		
16	PIATRA CUȘMEI	Comuna Livezile, satul Cușma	5,0		
17	RÂPA VERDE	Comuna Cetate, satul Budacu de Sus	1,0		
18	STÂNCILE TĂTARULUI	Comuna Bistrița Bârgăului	25,0		
19	TĂUL ZĂNELOR	Comuna Bistrița Bârgăului	15,0		
20	VALEA REPEDEA	Comuna Bistrița Bârgăului	222,0		
21	MASIVUL DE SARE DE LA SĂRĂȚEL	Comuna Șieu-Măgheruș, satul Sărățel	5,0	Asociația Grupul de Acțiune Local pentru dezvoltare durabilă în microregiunea Bistrița – Șieu – SomeșRuralis	
22	VULCANII NOROIOȘI LA GLODURI	Comuna Monor	2,0		
23	RÂPA CU PĂPUȘI	Comuna Mărișelu, satul Domnești	2,0		
24	PĂDUREA POȘMUS	Comuna Șieu-Măgheruș	2,0		
25	LA SĂRĂTURĂ	Comuna Șintereag, satul Blăjenii de Jos	5,0		
26	ROSCI0095 La Sărătura		22,4		
27	PIATRA FÂNTÂNELE	Comuna Prundu Bârgăului	5,0		
28	PEȘTERA TĂUȘOARE	Comuna Rebrîșoara	71,0	Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud	
29	ROSCI0193 Peștera Tăușoare		103,0		
30	POIANA CU NARCISE DE PE ȘESUL MOGOȘENILOR	Comuna Nimigea	6,0	Asociația Harta Verde România	
31	LACUL ZAGRA	Comuna Zagra	1,0		
32	ZĂVOAIELE BORCUTULUI	Comuna Romuli	1,0		
33	POIANA CU NARCISE PE DE ȘESUL VĂII BUDACULUI	Comuna Cetate, satul Orheiu Bistriței	6,0	Asociația Proprietarilor de Pădure Dealu Negru – Ocolul Silvic Dealu Negru	
34	CROVUL DE LA LARION	Comuna Lunca Ilvei	250,0	Asociația Proprietarilor de Pădure de la Valea Ilvei – Ocolul Silvic Valea Ilvei	
35	ROSCI0101 Larion		2176		

Nr. crt.	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode
36	ROSCI0232 Someșul Mare Superior	Feldru, Ilva Mică, Năsăud, Rebrîșoara	75,4	
37	ROSCI0393 Someșul Mare	Beclean, Chiuza, Nimigea, Salva, Șintereag	557,2	
38	ROSCI0264 Valea Izei și Dealul Solovan	Romuli, Telciu, Zagra	47692,8 (T)	
39	ROSCI0400 Șieu – Budac	Beclean, Bistrița, Budacu de Jos, Cetate, Lechința, Mărișelu, Șieu-Măgheruș, Șieu-Odorhei, Șintereag	888,6	
40	ROSCI0333 Pajiștile Sărmășel – Milaș-Urmeniș	Budești, Milaș, Silivașu de Câmpie, Urmeniș	1136 (T)	
41	ROSCI0247 Tinovul Mare Poiana Stampei	Tiha Bârgăului	693,5 (T)	

* (T) – suprafața totală a ariei protejate care se întinde pe mai multe județe

Județul Maramureș

Nr crt	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode
1	Peștera Vălenii Șomcutei	Vălenii Șomcutei	5	Clubul de Speologie Montana
2	Peștera cu Oase	Poiana Botizii	0,5	
3	Mlaștina Vlășinescu	Mara	3	Societatea Ecologistă din Maramureș
4	Creasta Cocoșului	Mara	50	Asociația Ecologic
5	Lacul Morărenilor	Breb-Ocna Șugatag	20	
6	ROSCI0089 Gutâi – Creasta Cocoșului	Budești, Cavnic, Desești, Ocna Șugatag, Șișești	684	
7	Cheile Babei	Baba	15	
8	Peștera Boiu Mare	Boiu Mare	0,5	
9	Coloanele de la Limpede	Baia Mare	3	
10	Rozeta de piatră de la Ilba	Ilba	0,5	
11	Peștera din Dl. Solovan	Sighetu Marmăției	1,02	
12	Mlaștina Tăul Negru	Strâmbu Băiuț	1	
13	Peștera și izbulc Izei	Săcel, Moisei	100	Clubul de speologie Montana
14	Pădurea Bavna	Fersig	26	
15	Pădurea de larice Coștiui	Coștiui	0,72	
16	Arboretul de castan comestibil Baia Mare	Tăuții de Sus, Baia Mare, Tăuții Măgheraș	500	Ocolul Silvic Municipal Baia Mare
17	ROSCI0003 Arboretele de castan comestibil Baia Mare	Baia Mare	2087	
18	Defileul Lăpușului	Tg. Lăpuș-Remetea Chioarului	25 km	Asociația Profesională GeoMMed
19	ROSCI0030 Cheile Lăpușului	Boiu Mare, Coaș, Copalnic-Mănăstur, Remetea Chioarului, Târgu Lăpuș, Vima Mică, Șomcuța Mare	1660	
20	Pădurea cu pini Comja	Seini	0,5	
21	Arcer – Țibleș	Groșii Țibleșului – Dragomirești	150	
22	Rez. fosiliferă Chiuzbaia	Baia Mare	50	Clubul De Speologie Montana
23	PARCUL NATURAL MUNȚII MARAMUREȘULUI	Bistra, Borșa, Leordina, Moisei, Petrova, Poienile de Sub Munte, Repede	148850	Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului
24	ROSCI0124 Munții Maramureșului	Sub Munte, Repede	106888	
25	ROSPA0131 Munții Maramureșului	Ruscova, Vișeu de Jos, Vișeu de Sus.	70986	

Nr crt	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode	
26	Cornu Nedeei-Ciungii Bălăsinei	Borșa	800		
27	Vf. Farcău -L. Vinderel-Vf. Mihailecu	Repedea, Poienile de Sub Munte	100		
28	Poiana cu narcise Tomnatec – Sehleanu	Repedea	100		
29	Stâncăriile SălhoiZâmbroslavele	Borșa	5		
30	Lacul Albastru	Baia Sprie	0,5		
31	Pădurea Crăiasca	Ocna Șugatag	44		
32	Cheile Tătarului	Mara	15		
33	Tăul lui Dumitru	Baia Mare	3		
34	Mlaștina Iezerul Mare	Desești	5		
35	Mlaștina Poiana Brazilor	Giulești	3		
36	ROSPA0134 Munții Gutâi	Baia Mare, Baia Sprie, Budești, Cavnic, Câmpulung la Tisa, Desești, Giulești, Ocna Șugatag, Remeți, Sarasău, Sighe-tu Marmației, Săpânța, Șișești	28402		
37	ROSCI0092 Igriș	Baia Mare, Câmpulung la Tisa, Desești, Giulești, Ocna Șugatag, Sarasău, Sighetu Marmației, Săpânța	19595		
38	PARCUL NAȚIONAL MUNȚII RODNEI	Borșa, Săcel și Moisei	7959,8		Administrația Parcului Național Munții Rodnei
39	ROSCI0125 Munții Rodnei		9618		
40	ROSPA0085 Munții Rodnei		9877		
41	Pietrosu Mare		3300		
42	Piatra Rea		50		
43	Izvorul Bătrâna (Ponorul Izei)	Moisei	0,5	Asociația WWF Programul Dunăre Carpați	
44	ROSCI0285 Codrii seculari de la Strâmbu – Băiuț	Botiza, Băiuț, Lăpuș	2497		
45	Pădurea Ronișoara	Rona de Sus	62	Asociația Heidenroslein	
6	ROSCI0251 Tisa Superioară	Bistra, Bocicioiu Mare, Bârsana, Câmpulung la Tisa, Petrova, Remeți, Rona de Jos, Rona de Sus, Sarasău, Sighetu Marmației, Săpânța	6309		
47	ROSPA0143 Tisa Superioară		2839		
48	ROSCI0358 Pricop – Huta – Certeze	Remeți, Săpânța	1582		
49	ROSCI0264 Valea Izei și Dealul Solovan	Bogdan Vodă, Botiza, Bârsana, Băiuț, Călinești, Dragomirești, Groșii Țibleșului, Ieud, Lăpuș, Moisei, Oncești, Poienile Izei, Rozavlea, Sighetu Marmației, Strâmtura, Săcel, Săliștea de Sus, Vadu Izei, Șieu	46873 (T)		
50	ROSCI0192 Peștera Măgurici	Boiu Mare, Valea Chioarului	95 (T)		Asociația GAL Valea Someșului
51	ROSCI0275 Bârsău – Șomcuta	Asuaju de Sus, Băița de sub Codru, Fărcașa, Gârdani, Mireșu Mare, Satulung, Sălsig, Șomcuța Mare	4773		

* (T) – suprafața totală a ariei protejate care se întinde pe mai multe județe

Județul Cluj

Nr. crt.	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode
1	PARCUL NATURAL MUNȚII APUSENI	Comuna Beliș	30430	Administrația Parcului Natural Munții Apuseni (APNAp)
2	PEȘTERA VARFURAȘU	Comuna Mărgău, sat Răchițele	1	
3	PEȘTERA MARE (DE PE VALEA FIREI)	Comuna Mărgău	2	
4	PEȘTERA DIN PIATRA PONORULUI	Comuna Mărgău, sat Răchitele	2	
5	MOLHAȘUL MARE DE LA IZBUC	Comuna Beliș	8	
6	ROSCI0002 Apuseni	Beliș, Călățele, Măguri-Răcătău, Mărgău, Mărișel, Săcuieu, Poieni	28858	
7	ROSPA 0081 Munții Apuseni – Vlădeasa		42818	
8	CARIERA CORABIA	Comuna Gilău, sat Someșul Rece	2	Directția Silvică Cluj
9	SUATU (FÂNAȚELE SUATU I ȘI II)	Comuna Suatu	11.3	
10	SĂRĂTURILE ȘI OCNA VECHE	Municipiul Turda	10	
11	ROSCI0223 Sărăturile – Ocna Veche	Turda	133	
12	ROSCI0238 Suatu Cojocna Crairat	Aiton, Apahida, Cojocna, Căianu, Feleacu, Mociu, Ploscoș, Suatu, Turda	4146	
13	ROSCI0295 Dealurile Clujului Est	Apahida, Bonțida, Borșa, Chinteni, Cluj-Napoca, Dăbâca, Jucu, Pânticeu, Vultureni	18890	Societatea Lepidopterologică Română
14	FÂNAȚELE CLUJULUI – LA COPÂRȘAIE	Cluj – Napoca	97	
15	FÂNAȚELE CLUJULUI – LA CRAIU	Cluj – Napoca	2.2	
16	VALEA MORILOR	Comuna Feleac	1	Asociația Natura Transilvaniei
17	FĂGETUL CLUJULUI	Municipiul Cluj – Napoca	10	
18	ROSCI0074 Făgetul Clujului Valea Morilor	Ciurila, Cluj-Napoca, Feleacu, Florești, Tureni	1667	
19	PĂRĂUL DUMBRAVA	Comuna Ciurila	0.5	
20	CHEILE TURZII	Comuna Mihai Viteazu	324	Consiliul Județean Cluj
21	CHEILE TURENILOR	Comuna Tureni	25	
22	ROSCI0034 Cheile Turenilor	Săndulești, Tureni	134	
23	ROSCI0035 Cheile Turzii	Mihai Viteazu, Petreștii de Jos, Săndulești	326	
24	LACUL ȘTIUCILOR	Comuna Fizeșu Gherlii	140	Asociația Educațional-Ecologică Ecotransilvania și Asociația Ecochoice
25	PĂDUREA CIUAȘULUI	Comuna Țaga	3	
26	STUFĂRIȘURILE DE LA SIC (Sic)	Comuna Sic	505	
27	VALEA LEGIILOR	Comuna Geaca	125	
28	ROSPA0104 Bazinul Fizeșului (Valea Fizeșului – Sic – Lacul Știucilor)	Fizeșu Gherlii, Geaca, Gherla, Sic, Țaga, Bonțida, Catina, Palatca, Jucu	1627	
29	ROSCI0099 Lacul Știucilor, Sic, Puini, Bontida		3798	
30	GIPSURILE DE LA LEGHIA	Aghireșu, sat Leghia	1	
31	LOCUL FOSILIFER CORUȘ	Comuna Baci, sat Coruș	2	
32	CHEILE BACIULUI	Municipiul Cluj-Napoca	3	
33	DEALUL CU FLUTURI	Comuna Viișoara	20	
34	REZERVATIA DE ORBETI DE LA APAHIDA	Apahida	31.11	Asociația EchoChoice
35	ROSCI0253 Trascău	Băișoara, Iara, Mihai Viteazu, Moldovenești, Petreștii de Jos, Săndulești, Tureni	2003	Administrația siturilor Natura 2000 Trascău – GAL
36	ROSPA0087 Munții Trascăului		17706	
37	ROSCI0119 Muntele Mare	Valea Ierii (3%)	414	Clubul de Ecologie și Turism Montan Albamont

Nr. crt.	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode
38	ROSCI0116 Molhașurile Căpățânei	Măguri-Răcătau	253	Asociația BIOS
39	Someșul Rece SCIO233	Măguri-Răcătau, Valea Ierii	8529	Asociația Ecouri Verzi, Asociația Natura Transilvaniei
40	ROSCI0146 Pădurea de stejar pufos de la Hoia	Baciu, Florești	8	
41	ROSCI0263 Valea Ierii	Băișoara, Valea Ierii	6302	
42	ROSCI0300 Fânațele Pietroasa – Podeni	Moldovenеști	105	
43	ROSCI0331 Pajiștile Balda-Frata-Miheșu de Câmpie	Frata	46	
44	ROSCI0333 Pajiștile Sărmășel-Milaș-Urmeniș	Cămărașu, Cătina	557	
45	ROSCI0356 Poienile de la Șard	Baciu	47	
46	ROSCI0394 Someșul Mic	Dej, Mica, Mintiu Gherlii	117	
47	ROSPA0113 Cănepiști	Ceanu Mare, Câmpia Turzii, Ploscos, Turda, Viișoara	6212	

Județul Satu Mare

Nr. Crt.	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode
1	ROSCI0020 Câmpia Careiului	Ciumești, Foieni, Pișcolt, Sanislău, Urziceni	14394	
2	ROSCI0021 Câmpia Ierului	Andrid, Căuaș, Pir, Pișcolt, Santău, Tiream	7662	
3	ROSCI0214 Râul Tur	Agris, Botiz, Călinești-Oaș, Gherța Mică, Halmeu, Lazuri, Livada, Medieșu Aurit, Micula, Orașu Nou, Porumbesti, Turulung, Turț	20521	Societatea Carpatină Ardeleana Satu Mare
4	ROSPA0068 Lunca inferioară a Turului		20241	
5	CURSUL INFERIOR AL RÂULUI TUR	Călinești – Oaș	6212	
6	PĂDUREA URZICENI	Urziceni	38,0	
7	DUNELE DE NISIP FOIENI	Foieni	10,0	
8	TINOAVELE DIN MUNȚII OAȘ	Certeze	1,0	
9	MLAȘTINA VERMEȘ	Sanislău	10,0	
10	PĂDUREA RUNC	Pomi, sat Borlești	68,5	Diracția Silvică Satu Mare
11	HELEȘTEELE DE LA MOFTINUL MIC	Moftinul Mic	125	
12	ROSPA0016 Câmpia Nirului – Valea Ierului	Andrid, Carei, Ciumești, Căuaș, Foieni, Pir, Pișcolt, Sanislău, Santău, Tiream, Urziceni	23138,4	
13	ROSCI0275 Bârsău – Șomcuta	Bârsău	536,76	
14	ROSCI0358 Pricop – Huta – Certeze	Bixad, Certeze	1581	

Județul Sălaj

Nr.Crt.	Denumirea ariei protejate	Localizare	Suprafața [ha]	Custode
1	ROSCI0192 Peștera Măgurici	Ileanda	95 (T)	Asociația GAL Valea Someșului
2	PEȘTERA MĂGURICI	Comuna Ileanda	1,0	
3	ROSCI0209 Racâș- Hida	Bălan, Hida	239	
4	ROSCI0257 Tusa – Barcău	Sâg	9,6	
5	REZERVAȚIA PEISAGISTICĂ TUSA – BARCĂU	Comuna Sâg, satul Tusa	13,43	
6	ROSCI0314 Lozna	Băbeni, Ileanda, Lozna, Rus, Surduc	10250	
7	ROSCI0322 Muntele Șes	Halmășd, Marca, Plopiș, Sâg, Valcău de Jos	34876 (T)	
8	ROSPA0114 Cursul mijlociu al Someșului	Benesat, Băbeni, Cehu Silvaniei, Cristolț, Ileanda, Jibou, Letca, Lozna, Năpradea, Rus, Someș-Odorhei, Surduc, Sălățig	33259	
9	GRĂDINA ZMEILOR	Comuna Bălan, sat Gâlgău Almașului	3,0	
10	PIETRELE MOȘU ȘI BABA	Comuna Năpradea, sat Someș Guruslău	0,2	
11	POIANA CU NARCISE DE LA RACĂȘ – HIDA	Comuna Hida, sat Racâș	1,5	
12	CALCARELE DE RONA	Oraș Jibou, sat Rona	0,5	
13	BALTA CEHEI	Orașul Șimleu Silvaniei, sat Cehei	18,2	
14	LUNCA CU LALEA PESTRIȚĂ	Orașul Cehu Silvaniei, Valea Sălajului	10,0	
15	REZERVAȚIA PEISAGISTICĂ STÂNA CLIȚULUI	Comuna Băbeni, sat Cliț	16,0	
16	GRESIILE DE PE STÂNCA DRACULUI	Comuna Hida	1,0	
17	MAȘTINA DE LA IAZ	Comuna Plopiș, sat Iaz	10,0	
18	PĂDUREA „LA CASTANI“	Comuna Ileanda, sat Rogna	7,8	
19	STEJĂRIȘUL PANIC	Comuna Hereclean, sat Panic	2,0	
20	STEJĂRIȘUL DE BALTĂ PANIC	Comuna Hereclean, sat Panic	1,7	
21	PĂDUREA LAPIȘ	Comuna Nușfalău	430,4	Direcția Silvică Sălaj

* (T) – suprafața totală a ariei protejate care se întinde pe mai multe județe

Obligații legale în ariile protejate

- Majoritatea restricțiilor privind ariile protejate sunt reglementate de către Ordonanță de urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, completată și modificată ulterior. Dintre aceste restricții amintim:
- necesitatea realizării evaluării impactului asupra mediului a oricăror planuri și/sau proiecte susceptibile să afecteze starea de conservare a speciilor și habitatelor pentru care situl a fost desemnat;
- stabilirea de măsuri compensatorii pentru planurile/ proiectele care au un efect negativ asupra mediului și pentru care nu există soluții de minimizare a acestuia (interes public major, inclusiv rațiuni socio-economice);
- stabilirea măsurilor de conservare necesare implicând, dacă este cazul, planuri de management adecvate specifice siturilor sau integrate în alte planuri de management.

În cadrul acestei legi, săvârșirea următoarelor fapte este considerată infracțiune, care se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă:

- scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate, cu excepția celor aflate în zonele de dezvoltare durabilă;
- amplasarea de construcții, investiții în afara zonelor de dezvoltare durabilă din ariile naturale protejate, cu excepția celor destinate administrării ariei naturale protejate, a celor destinate prevenirii unor calamități naturale și a celor realizate în scopul asigurării securității naționale;
- activitățile din perimetrele ariilor naturale protejate de interes comunitar care pot să genereze poluarea sau deteriorarea habitatelor, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective, atunci când aceste activități au un efect semnificativ, având în vedere obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor. Pentru protejarea și conservarea păsărilor sălbatice, inclusiv a celor migratoare, sunt interzise activitățile din afara ariilor naturale protejate care ar produce poluarea sau deteriorarea habitatelor.

Ce trebuie să facem dacă:

Vrem să construim într-o arie protejată?

Trebuie să vă adresați în scris Agenției pentru Protecția Mediului. În funcție de tipul proiectului și de natura ariei protejate se poate construi sau nu. De exemplu, restricțiile dintr-un sit Natura 2000 sunt mai permisibile decât dintr-o arie protejată de interes național.

Vrem să știm dacă imobilul deținut se află într-o arie protejată?

Vă puteți adresa Primăriei comunei unde locuiți sau Agenției de Mediu din județul în care se află proprietatea sau puteți să consultați on-line site-ul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice (www.mmediu.ro) sau harta Agenției Europene de Mediu, la link-ul www.natura2000.eea.europa.eu

Vrem să declarăm o arie protejată?

Trebuie să se întocmească o documentație în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 1710/2007, care se înaintează spre analiză și aprobare către Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice.

Observăm că are loc un act de braconaj?

Sunați imediat la 112!

Vrem să facem o sesizare cu privire la degradarea mediului înconjurător într-o arie protejată?

Trebuie scrisă o sesizare către Garda Națională de Mediu (personal, prin poștă, fax sau e-mail). În sesizare se înscriu obligatoriu datele de contact ale petentului.

6. CUM PUTEM ÎMBUNĂTĂȚI GESTIUNEA DEȘEURILOR ÎN MEDIUL RURAL

Isaia MAGHEAR

Satul românesc din ultimii ani prezintă trăsături din ce în ce mai apropiate de mediul urban: alimentare cu apă și canalizare, drumuri asfaltate, clădiri moderne, multe magazine, activități de servicii, activități de mică producție industrială etc., motiv pentru care deșeurile produse în mediul rural sunt foarte asemănătoare cu cele produse în orașe.

Îmbunătățirea gestionării deșeurilor duce atât la reducerea costurilor de operare, cât și la realizarea imaginii de curat, de ordonat și de păstrare a calității mediului.

O bună gestionare a deșeurilor cuprinde, în principal, următorii pași:

Prevenirea producerii deșeurilor:

- Evităm să cumpărăm produse de unică întrebuințare
- Cumpărăm cât mai puține ambalaje și produse ambalate
- Cumpărăm cu prioritate ambalaje și produse ambalate în materiale reutilizabile și/sau biodegradabile

- Reutilizăm cât mai mult ambalajele pe care le avem

Sortarea deșeurilor pe tipuri de material:

- Biodegradabile (fracția umedă), pentru valorificare prin compostare
- Reciclabile, pentru valorificare prin reciclare (ex.: carton, plastic, metal, sticlă)
- Voluminoase, pentru valorificare ca atare sau pe componente (mobilă veche, sobă de gătit pe lemne, diverse materiale/obiecte de construcții – uși, ferestre, ciment și mortar întărit în saci, moloz etc.)
- Speciale: DEEE – deșeuri de echipamente electrice și electronice – aspirator, robot de bucătărie, televizor, mașină de spălat etc.; chimicale: medicamente expirate, vopsele și ambalajele acestora etc.
- Menajere, pentru colectare de către operatorul de salubritate și eliminare prin depozitare la depozitele municipale

Colectarea deșeurilor sortate:

- pe tipuri de material
- în recipiente destinați fiecărei fracții (**pe culori: verde – sticlă; albastru – hârtie/carton; galben – plastic și metal**)
- în locurile destinate, pentru anumite categorii de deșeuri (voluminoase, DEEE etc.)
- la datele anunțate de autorități

Transportul deșeurilor:

- De către operatorul de salubritate autorizat (sau alt operator autorizat, dar numai pentru colectarea deșeurilor reciclabile)
- În mijloace de transport adecvate (compactoare)
- La distanțe fezabile economic
- La depozite autorizate

Valorificarea deșeurilor:

- Reutilizarea produselor care se mai pot întrebuița (donații de haine, obiecte casnice, mobilier etc.)
- Transformarea deșeurilor biodegradabile în compost
- Transformarea deșeurilor reciclabile în materie primă (hârtie/carton, plastic, metal, sticlă)

Eliminarea deșeurilor:

- Depozitarea deșeurilor inerte în depozite pentru deșeurile inerte (pământ, materiale de construcții, moloz etc.)
- Depozitarea deșeurilor periculoase în depozite speciale (baterii și acumulatori, pesticide, lacuri și vopsele, medicamente expirate, dezinfectanți etc.)
- Depozitarea deșeurilor nepericuloase în depozite nepericuloase (menajere)
- Incinerarea deșeurilor periculoase în instalații speciale (chimicale, spitalicești etc.)

Exemple de ambalaje biodegradabile:

- Sacoșa (traista) din pânză de bumbac, in sau cânepă
- Sacoșa/coșul din pănuși, paie sau alte materiale vegetale
- Plasa (peteica) din fir de bumbac, in sau cânepă
- Sacoșa/traista din piele
- Sacoșa/punga din hârtie/carton

Exemple de ambalaje reutilizabile:

- Sticle pentru bere
- Borcane pentru dulcețuri, compoturi sau murături
- Paleți de lemn, pentru transportul unor cantități mai mari de produse

Exemple de ambalaje de desfacere:

- Plasa, punga, sacoșă care se vând separat de produs, la casierie
- Pahare de plastic de unică întrebuințare, atunci când le primim cu apă, suc sau cafea etc.
- Tacâmuri și farfurii din plastic/carton, atunci când le primim odată cu mâncarea

ȘTIAȚI CĂ: Unul din principiile protecției mediului este principiul „poluatorul plătește”?

În domeniul deșeurilor, acest principiu înseamnă că cine produce deșeurile trebuie să suporte costul gestionării acestuia, de la producere până la valorificare sau eliminare.

Atenție: pentru orice ambalaj de tip pungă, sacoșă (pungile din plastic) confecționate din materiale nebiodegradabile plătim la cumpărare o taxă de 0,1 lei/bucată!

Ce înseamnă valorificarea deșeurilor?

Un exemplu de valorificare a deșeurilor în propria gospodărie este compostarea deșeurilor biodegradabile.

De ce ar fi bine să producem compost din deșeurile proprii?

Pentru că:

- Reducem costurile de gestionare a deșeurilor:
- Sunt necesari mai puțini recipiente pentru colectare
- Se transportă o cantitate mai mică de deșeurii
- Se sortează la stația de sortare o cantitate mai mică de deșeurii
- Se depozitează în depozitul final o cantitate mai mică de deșeurii
- Putem colecta și depune deșeurile atunci când le producem, nu trebuie să așteptăm ziua în care vine operatorul de salubritate să le colecteze
- Compostul produs este un bun fertilizant, îl avem la îndemână când vrem, fără să-l cumpărăm

Ce se poate preta compostării:

- Frunze, lujeri, buruieni, fructe și legume din curte și grădină care nu sunt folosite ca hrană la animalele din gospodărie
- Alimente „puse pe iarna” care au făcut mușegai
- Resturi de la curățarea zarzavaturii în bucătărie
- Resturi de mâncare gătită
- Orice putrezește

Cum se poate face compostarea în propria gospodărie?

- Se alege un loc din grădină mai puțin folosit (un colț), dacă se poate să fie ușor umbrit pentru evitarea evaporării rapide
- Pentru delimitare este de preferat ca locul să se împrejmuiească (cu scândură, plasă de sârmă, pietre etc.), formându-se un fel de ladă fără capac
- Se depun, direct pe sol, primele deșeurii pentru compostare, de preferat vegetale lemnoase mărunțite, pentru asigurarea drenării (crengi de viță de vie, tulpini de flori etc.)
- Se depun în continuare, unele peste altele, în ordinea în care se produc, celelalte deșeurii destinate compostării, în straturi de maxim 25 cm până la umplerea „lăzii”
- Fiecare strat de deșeurii este bine să fie acoperit cu un strat subțire de pământ pentru evitarea mirosurilor și a evaporării rapide a apei

- Ajutăm producerea compostului dacă amestecăm periodic deșeurile și pământul depozitate, dacă le umezim în perioadele secetoase, dacă depunem o cât mai mare varietate de deșeurii
- În circa un an, aceste deșeurii sunt destul de putrezite, devenind compost ce se poate utiliza ca fertilizant în grădină

Desigur, există în comerț și lăzi pentru compost, acestea fiind de dimensiuni reduse, pretabile mai ales caselor care au grădină mică.

Imagini cu o ladă de compost din comerț

Ce înseamnă reciclarea deșeurilor? Este importantă reciclarea deșeurilor?

DA, este chiar foarte importantă, pentru că prin reciclarea deșeurilor:

- Păstrăm o parte din resursele planetei și pentru generațiile următoare
- Energia necesară producerii acestor materii prime (hârtie, plastic, metal, sticlă etc.) se poate folosi în alte scopuri
- Se elimină poluarea care s-ar produce odată cu fabricarea acestor materii prime
- Depozităm mai puțin la „groapa de gunoi”, deci:
- rămâne mai mult loc pentru deșeurile care chiar trebuie depozitate
- scădem costurile cu depozitarea deșeurilor

Cum putem ajuta la reciclarea deșeurilor?

Prin predarea deșeurilor reciclabile (hârtie/carton, plastic, fier vechi, baterii auto, sticlă, textile, ulei etc.):

- La orice colector autorizat de tip REMAT (primim bani pe aceste deșeurii)
- La firma de salubritate, în locurile și zilele indicate (nu primim bani, dar scăpăm de deșeurii în mod legal)

Astfel de containere pentru colectarea selectivă a unor deșeurii reciclabile ar trebui să existe în fiecare comunitate rurală:

7. ONG-URI CARE ACTIVEAZĂ ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI ÎN REGIUNEA NV

Daniel SZEKELY

ONG-URI DE MEDIU DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD

- **Asociația pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de apă „ProSomeș”**

Marcel BUZEA

Adresa: Piața Unirii nr. 15, Bistrița-Năsăud, Telefon: 0232 21 85 75 / 0744 63 56 98, Fax: 0232 21 85 75 E-mail: mesagerul_verde@easynet.ro

- **Asociația Proprietarilor de Pădure din Comuna Bistrița Bârgăului – Ocolul Silvic Bistrița Bârgăului**

Adresa: Comuna Bistrița Bârgăului, str. Principală nr. 39, Tel./Fax: -0263265661

E-mail : ocolsilvicbb@yahoo.com

- **Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud**

Custodele peșterii Tăușoare: Crin Triandafil Theodorescu

Adresa: Bistrița, str. General Grigore Bălan Nr 19

Tel: 0263 – 211.063, Fax: 0263 – 230.046, E-mail: complexmuzealbn@yahoo.com

- **Asociația Grupul de Acțiune Local pentru dezvoltare durabilă în microregiunea Bistrița – Șieu – Someș Ruralis**

Adresa: Bistrița, Piața Morii, 56

telefon / fax: 0263 235744, 0722 494865, e-mail: cristian.tetcu@ruralis.ro

- **Asociația Harta Verde Romania**

Adresa: Bistrița, Str. Împăratul Traian nr. 53, sc. F, ap. 90A,

Telefon: 0742098731,

E-mail: cip@greenmap.org, contact@harta-verde.ro

- **Asociația Proprietarilor de Pădure de la Valea Ilvei – Ocolul Silvic Valea Ilvei**

Adresa: Lunca Ilvei nr. 875

Telefon: 0263/378360

e-mail: osvaillei@mediakom.ro www.osvaillei.ro

- **Asociația Proprietarilor de Pădure Dealu Negru – Ocolul Silvic Dealu Negru**

Adresa: Com. Cetate, sat. Orheiul Bistriței, nr.25

Iuonas Sabin Augustin, Telefon: 0263-271823; 0788173845; 0744640971

E-mail: osdealunegru@tera-net.ro

- **Asociația EcoRodna**

Adresa: Str. Principală, Nr. 1445, Loc. Rodna

Tel +04 0263 377 715, Fax +04 0263 377 181, E-mail: www.ecorodna.ro, ecorodna@yahoo.com

- **Asociația „ProSomeș”**

Adresa: Năsăud, Piața Unirii, nr. 15

Tel fax: 0263374795 mobil: 0729/071504, E-mail: office@prosomes.ro

ONG-URI DE MEDIU DIN JUDEȚUL CLUJ

- **ECOM Transilvania – Asociația de Protejare a Omului și a Mediului pentru o Dezvoltare Durabilă în Lume**

Adresa: Str. Donath 188A, Cluj-Napoca

Telefon: 0742 062 027, 0746 139 393, Telefon / Fax: 0264 24 41 22, 0264 43 03 08

E-mail: ecom.trans@yahoo.com / ecomoffice@home.ro

- **Centrul de Inițiativă pentru Mediu**

Adresa: Bd. N. Titulescu nr. 38, ap. 36, Cluj-Napoca, Telefon: 0744 77 63 93, Fax: 0364 81 46 00

Web: www.crim.ro, E-mail: ares@frspeo.ro / speo@mail.dntcj.ro

- **Clubul Ecologic „TRANSILVANIA” (CET)**

Adresa: Str. Sindicatelor nr. 3, Cluj-Napoca, Telefon: 0264 43 16 26

Web: www.cetcluj.ro, E-mail: cetcluj@internet.ro

- **Asociația turistică sportivă civică și ecologistă Clubul de Cicloturism „NAPOCA” (CCN)**

Adresa: Str. Septimiu Albini nr. 133, ap. 18, Cluj-Napoca

Telefon: 0744 57 68 36, Web: www.ccn.ro, E-mail: office@ccn.ro

- **Asociația Ecologistă „FLOARE DE COLȚ” (AEFC)**

Adresa: Str. Brutarilor nr. 20, Cluj-Napoca, Telefon: 0264 35 49 34, Fax: 0264 81 52 09

- **Asociația Ecologică „LUMEA VERDE” (AELV)**

Adresa: Str. Aurel Suciu nr. 63, ap. 1, Cluj-Napoca, Telefon: 0744 79 92 48, Fax: 0264 41 89 29

Web: www.lumeaverde.ro, E-mail: lumeaverde@intech.ro

- **Societatea Ornitologică Română (SOR)**

Adresa: Str. Gh. Dima nr. 49, ap. 2, Cluj-Napoca, Telefon / Fax: 0264 43 80 86

Web: www.sor.ro, E-mail: office@sor.ro

- **Asociația TRANSILVANIA VERDE**

Adresa: Str. Cireșilor nr. 11, Cluj-Napoca, Telefon: 0744 60 39 30, Fax: 0264 52 24 01

Web: www.greentransylvania.ro, E-mail: greentransylvania@greentransylvania.ro

- **Clubul Speologilor Amatori Cluj**

Adresa: B.P. Hașdeu 102, Cluj-Napoca, Tel: +40745171818, Tel./fax +40-264-597634

E-mail: info@csacluj.ro

- **Clubul de Speologie Politehnica**

Adresa: Calea Florești nr 81, bl V5 ap 181, 400558 Cluj-Napoca

<http://www.speopoli.ro>

- **Asociația Ecouri Verzi**

Adresa: Cluj-Napoca str. Ciucaș nr. 7, ap. 78, www.ecouriverzi.ro

- **Asociația Natura Transilvaniei**

Adresa: Cluj-Napoca str. KovariLaszlo nr. 35, E-mail: naturatransilvaniei@yahoo.com

- **Asociația Echochoice**

Adresa: Săliștea Veche, nr. 29, comuna Chinteni, județul Cluj

ONG-URI DE MEDIU DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ

- **Asociația de tineret pentru protecția mediului**

Adresa: Str. Macului nr. 4, ap. 28, Baia Mare, județul Maramureș

- **Societatea Ecologistă din Maramureș – Baia Mare**

Adresa: Str. Luptei 15, Baia Mare, Telefon: 021 330 64 35

E-mail: ecologymm@arhimedes.ro

- **Asociația HEIDENROSLEIN Baia Mare**

Adresa: Str. Unirii, bl. 12A, Baia Mare, Telefon / Fax: 0262 22 41 66

E-mail: payerma@yahoo.com

- **Asociația EcoLogic**

Adresa: Baia Mare, b-dul Unirii, nr. 28, Tel/fax: 0262 – 224035; mobil: 0745 332022

E-mail: ecologic@email.ro, editp@nvn.ro

- **Clubul de speologie Montana Baia Mare**

Adresa: Baia Mare, str. Oituz, nr. 8A / 15, Baia Mare

E-mail: montanabm@yahoo.com, web: www.speomontana.ro

- **Asociația WWF Programul Dunăre Carpați**

Adresa: Filiala Baia Mare, Bd. Unirii, Bl.12A, ap.86, 430272, Baia Mare

Tel: +40 262 224 035, Fax: +40 262 224 035

E-mail: office@wwfdcp.ro

- **Asociația Profesională GeoMMed**

Adresa: Baia Mare, Str. Grănicerilor nr. 94, ap. 4

Telefon: 0262279428, Fax: 0262279428, E-mail: geommed@mail.multinet.ro

ONG-URI DE MEDIU DIN SATU MARE

- **Societatea Carpatină Ardeleană EKE Satu Mare**

Adresa: Satu Mare, str. Aurel Popp nr. 14, tel: (+40-261)-711 050, fax: (+40-261)-711 050

e-mail: office@eke.ro, web: www.eke.ro

- **Asociația pentru Protecția Liliiecilor din România (APLR)**

Adresa: Str. Ion Budai Deleanu 2, Satu Mare, Telefon: 0722 689 369, Fax: 0261 71 13 95

Web: <http://www.aplr.ro>, E-mail: office@aplr.ro

Echipa proiectului, formată din Ana Ludușan, Mihaela Beu, Isaia Maghear, Costa Stanisav, Daniel Szekely, Ionela Răcățău, Silvia Maghear, mulțumește și felicită toți participanții (primari, viceprimari, reprezentanți ai primăriilor, ai școlilor, ai instituțiilor de cult, cetățeni, voluntari, organizații nonguvernamentale, comisari de mediu din cadrul GNM, reprezentanți ai instituțiilor, organizațiilor și companiilor interesate de problemele de mediu ale satelor, mass mediei etc.) pentru implicare, input-ul oferit proiectului și pentru preocupările neconținute de a avea sate curate.

Mulțumiri speciale Organismului Intermediar Elvețian pentru sprijinul constant și profesionist acordat echipei proiectului pe toată durata implementării acestuia.

